

Birgalikda ijtimoiy davlat sari!

№28

2024-yil
17-iyul, chorshanba

1918-yil
21-iyundan chiqqa boshlagan

O'zbekiston O'vozi

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

t.me/uzbekiston_ovozi facebook.com/uzbekistonovozi instagram.com/uzbekiston_ovozi www.uzbovozi.uz info@uzbovozi.uz

ЯХШИ ҚОНУН ҲАММАГА МАЪҚУЛ

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг фаолиятини кузата туриб, қизиқ ҳолатларга дуч келади киши. Баъзи қонун лойиҳалари биринчи ўқишнинг ўзида бир неча марта қонун ижодкорларига қайтарилса, яна бошқалари ҳар бир ўқишда катта муҳокамаларга сабаб бўлиб, узоқ

тортишувлар, фикр алмашувлар остида кейинги босқичга ўтади. Лекин шундай қонунлар ҳам борки, бир йиғилишнинг ўзида бирданига учта ўқишдан ўтиб, Сенатга юборилади.

2

✓ XDP ташаббуси

БОЛАЛАРДАН АЯМАЙЛИК

2016 йили қиш-қировли кунда темирйўл станциясида шитоб билан келаётган поездни кутиб турган япониялик ўқувчи қиз сурати дунё етакчи нашрларида босилиб чиқди ва жаҳон жамоатчилигининг бирдек диққатини тортди. Сурат изоҳида Япониянинг Хоккайдо оролидаги Ками-Сиратаки темирйўл станцияси биргина йўловчи – шу ўқувчи қиз учун ишлаётгани келтирилганди.

4

✓ Сиёсий пульс

ФАРҒОНА МАРРАНИ БАЛАНД ОЛГАН

4

✓ Мавзуга қайтиб

Узун туман ҳокимлигининг ХАСПЎШЛАНГАН МУНОСАБАТИ

ГАЗЕТАМИЗНИНГ шу йил 3 июль Сонида "ЮТМАГАНГА ЙЎЛ ЙЎҚМИ?" сарлавҳали мақола эълон қилинганди. ТАНҚИДИЙ-ТАҲЛИЛИЙ чиқишда узун туманидаги "Қўшқоқ" қишлоғига ЭЛТУВЧИ БЕШ КИЛОМЕТРДАН Ортиқ йўл юз йилдан буён АСФАЛТ ҚИЛИНМАГАНИ Кўплаб эътирозларни келтириб чиқараётгани ҳақида сўз юритилганди.

✓ Фахрийлар мактаби

БЕРДИЕВ ЯРАТГАН ИБРАТ

Донишмандларнинг айтишларига қараганда, катта-кичikka етакчи бўлиш ҳаммага ҳам насиб этмайди. Қишлоқда яшаб улғайган Имомқул ака Бердиев бу иноятдан баҳраманд бўлди. У ўзи туғилиб ўсган, бугун ҳам умргузаронлик қилиб келаётган "Беклар" маҳалласини Ўзбекистонга танитди.

6

✓ Электорат манфаати

ЭНДИ БОШҚАЧА БЎЛАДИ

2019 йили "Янги Ўзбекистонда янги сайловлар" шиори остида парламент ва маҳаллий Кенгашларга бўлиб ўтган сайловда Ўзбекистон Халқ демократик партияси бир қатор муҳим ташаббусларни қамраб олган Сайловолди дастурини тақдим этган эди. Орадан 5 йил ўтди ва, мана, навбатдаги сайлов оstonасида турибмиз.

✓ Қадрият

БУЮК ТАМАДДУНГА ВОРИСЛИК: БУРЧ ВА МАСЪУЛИЯТ

Сир эмас, Ватанимизнинг турли даврларида жаҳоншумул цивилизациялар, йирик империялар, ҳавас қилса арзигулик шаҳарлар ва бебаҳо меъморий обидалар вужудга келган. Айниқса, буюк аждодларимиз қолдирган бебаҳо маданий мерос дурдоналари бугун нафақат юртимизда, балки дунёнинг турли нуқталарида, хориж тўпламлари, жамғармалари, кутубхона ва музейларида сақланмоқда.

5

PARLAMENT FAOLİYATI

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИНИНГ ФАОЛИЯТИНИ КУЗАТА ТУРИБ, ҚИЗИҚ ҲОЛАТЛАРГА ДУЧ КЕЛАДИ КИШИ. БАЪЗИ ҚОНУН ЛОЙИҲАЛАРИ БИРИНЧИ ЎҚИШНИНГ ЎЗИДА БИР НЕЧА МАРТА ҚОНУН ИЖОДКОРЛАРИГА ҚАЙТАРИЛСА, ЯНА БОШҚАЛАРИ ҲАР БИР ЎҚИШДА КАТТА МУҲОКАМАЛАРГА САБАБ БЎЛИБ, УЗОҚ ТОРТИШУВЛАР, ФИКР АЛМАШУВЛАР ОСТИДА КЕЙИНГИ БОСҚИЧГА ЎТАДИ. ЛЕКИН ШУНДАЙ ҚОНУНЛАР ҲАМ БОРКИ, БИР ЙИҒИЛИШНИНГ ЎЗИДА БИРДАНИГА УЧТА ЎҚИШДАН ЎТИБ СЕНАТГА ЮБОРИЛАДИ. ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИНИНГ КЕЧА БЎЛИБ ЎТГАН НАВБАТДАГИ ЙИҒИЛИШИДА ОИЛАВИЙ (МАИШИЙ) ЗЎРАВОНЛИКЛАРДАН ҲИМОЯЛАШ ЧОРАЛАРИ КУЧАЙТИРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ АЙРИМ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШНИ НАЗАРДА TUTUVЧИ ҚОНУН ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАСИДА ШУНДАЙ ҲОЛАТ СОДИР БЎЛДИ.

ЯХШИ ҚОНУН ҲАММАГА МАЪҚУЛ

ХЎШ, НЕГА?

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотига кўра, дунёдаги ҳар учинчи аёлга ўз умр йўлдоши томонидан жисмоний тазйиқ ўтказилади. Тазйиқ ва зўравонлик оқибатида аёллар ўлими билан боғлиқ ҳолатларнинг 38 фоизиди эр ёки бирга рўзгор қуриб яшаётган шахснинг айби бўлади.

Мамлакатимизда 2023 йил ва жорий йилнинг май ойига қадар содир этилган 894 та оилавий (маиший) зўравонлик билан боғлиқ жиноятларнинг 55,6 фоизи, яъни 506 таси тарафлар ярашганлиги муносабати билан тугатилган бўлса, қолган 44,4 фоизи, яъни 388 таси бўйича суд томонидан тегишли жазолар тайинланган. Шу билан бирга бугун жамиятимизда оилавий зўравонликлардан болаларни ҳимоя қилишнинг ҳуқуқий механизмларини такомиллаштириш ҳам кун тартибидаги масалалардан бирига айлангани сир эмас.

Амалдаги нормада эр-хотин ёки оилада бирга яшовчи бошқа шахсларга нисбатан оилавий (маиший) зўравонлик қилганлик учун жиноий жавобгарлик назарда тутилган бўлса-да, бу ҳаракатларни болага нисбатан содир этганлик учун жавобгарлик назарда тутилмаган эди.

Қонун лойиҳасида Жиноят кодексининг оилавий (маиший) зўравонлик тўғрисидаги 126-1-моддаси болага нисбатан оилавий (маиший) зўравонлик қилганлик учун жавобгарлик билан тўлдириш назарда тутилмоқда.

Шунингдек, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 59-2-моддаси ва Жиноят кодексининг 126-1-моддасини болага нисбатан оилавий (маиший) зўравонлик қилганлик учун жавобгарлик билан тўлдириш ҳамда оилавий (маиший) зўравонлик билан боғлиқ жиноят ишлари юзасидан ярашув тўғрисидаги аризани суриштирув ва дастлабки тергов босқичларида эмас, суд муҳокамаси пайтида бериш тартиби жорий қилинмоқда.

Яъни, оилавий (маиший) зўравонлик бўйича жиноят ишлари юзасидан ярашув тўғри-

сидаги ариза фақат ишни судда кўриш жараёнида, суд муҳокамасининг исталган босқичида, аммо суд маслаҳатхонага киришидан олдин берилиши мумкинлиги белгиланмоқда. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексда ҳам болага нисбатан оилавий (маиший) зўравонлик қилганлик учун жавобгарлик аниқ қилиб кўрсатилмоқда.

Қонун лойиҳасининг қабул қилиниши оилавий (маиший) зўравонлик билан боғлиқ жиноят ишлари ҳар томонлама, тўлиқ ва ҳолисона кўриб чиқилишига, болалар ва хотин-қизларнинг тазйиқу зўравонликларга учрашининг олдини олиш самарадорлигини ошириш ҳамда оилалардаги маънавий-ахлоқий муҳитни, хотин-қизлар ҳуқуқларига оид халқаро индексларда мамлакатимизнинг ўрнини яхшилашга хизмат қилиши таъкидланди.

Хуллас, лойиҳа учта ўқишдан ўтиб, Сенатга юборилди.

Буни қузатган киши бир хулосага келиши мумкин. Демак, жамият учун ғоятда сув ва ҳаводек зарур, кечиктириб бўлмайдиган қонунларни халқ вакиллари – депутатлар ҳам ортиқча савол-жавобсиз қўллаб-қувватлайди.

ЁШЛАР УЧУН МАСЪУЛМИЗ

Шу куни мажлисда Демократик институтлар, нодавлат ташкилотлар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари қўмитаси ташаббуси билан Ўзбекистон Республикаси Ёшлар ишлари агентлиги директори А. Саъдуллаевнинг “Ёшларни ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоя қилишга, шунингдек, уларнинг бандлигини таъминлашга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш бўйича олиб борилаётган ишлар тўғрисида”ги ахбороти ҳам эшитилди.

Ўзбекистонда кейинги йилларда ёшларга оид давлат сиёсатининг ҳуқуқий асосларини яратиш мақсадида жами 200 га яқин қонунчилик ҳужжатлари қабул қилинди.

Ёшларнинг ҳақ-ҳуқуқлари ва манфаатларини кафолатлашга, уларнинг ижтимо-

ий-ҳуқуқий ҳимоясини ташкил этишга, бандлигини таъминлашга ҳамда ҳаётда ўз ўринларини топишлари учун зарур шароитларни яратишга қаратилган вазифалар белгилаб берилди.

Ахборотда келтирилишича, 2021 йилдан бошлаб ёшлар муаммоларини самарали ҳал этиш ва уларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш мақсадида мутлақо янги тизим – “Ёшлар дафтари” жорий этилди. Тизимни рақамлаштириш, ижтимоий ёрдамларнинг манзилли етиб боришини таъминлаш мақсадида “yoshlardaftari.uz” электрон платформаси ишга туширилиб, 25 та вазирлик ва идора тахлиллари электрон платформа билан интеграция қилингани эвазига ҳақиқатда ижтимоий ҳимояга муҳтож ёшлар рўйхатлари шакллантирилди.

“Ёшлар дафтари” орқали ушбу қатлам вакиллариининг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини бевосита маҳаллаларда ҳал этиш имконияти яратилиб, муурожаатларни кўриб чиқиш муддати 30 кундан 5 кунгача қисқариб, кўрсатиладиган ёрдам турлари сони 30 тага етказилди.

Бундан ташқари, Агентлик директори хорижий давлатларга вақтинчалик меҳнат қилиш учун жўнаб кетган йигит-қизлар билан манзилли ишлаш масаласи ёшлар етакчиларининг устувор вазифаларидан бири этиб белгилангани, хонадонма-хонадон хатлов ишлари орқали 268 минг нафар хориждаги ёшлар баланси шакллантирилиб, улар билан доимий мулоқот ўрнатилганини қайд этди.

“Келажак касблари” лойиҳаси доирасида 1 минг 38 нафар ногиронлиги бўлган ёшлар замонавий касблар, ахборот технологиялари ва хорижий тиллар бўйича ўқув курсларида бепул ўқитилди.

Парламент эшитувида депутатлар олий маълумотли ёшларнинг доимий иш билан таъминланиши, иқтидорли ёшларнинг таълим кредитига эга бўлиши, ўз йўлини топа олмаётган ука-сингилларимизни касб-хунарга қай-

та тайёрлаш масалаларида ечимини қутаётган муаммолар мавжудлигига эътибор қаратди.

Анвархон ТЕМИРОВ, ЎЗХДП фракцияси аъзоси:

– Республикамиз ичида ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашимиз мумкин, лекин чет элда юрган йигит-қизлар ҳам бор. Ахборотингизда 268 мингдан ортиқ шундай ёшлар билан мулоқот ўрнатилди, дедингиз. У ердаги ёшларга Агентлик томонидан нима ёрдам кўрсатилаётгани очикланмаган. Қолаверса, сиз айтган маълумот ўтган йилнинг ноябрь ойига тегишли. Бугунги кунгача нима ишлар қилингани ҳақида маълумот берсангиз?

Агентлик директори ушбу депутат саволига хориждаги ёшлар орасида 1000 АҚШ долларида кам даромад топаётганларига юртимиздан иш таклиф қилинаётгани, қолаверса, жорий йилда ўзини ўзи банд қилиш ва иш билан таъминлаш мақсадида ер ажратилиши 30 мингга яқин ёшларимизнинг она Ватанга қайтиб келишига сабаб бўлганини айтиб ўтди.

Савол-жавоб ва муҳокамаларга бой бўлган парламент эшитувида депутатлар ёшларни ҳуқуқий ва ижтимоий ҳимоя қилишга, шунингдек, уларнинг бандлигини таъминлашга қаратилган бир қатор таклиф ва тавсиялар беришди.

Мамлакатимиз аҳолисининг улкан қисмини ташкил қиладиган ёшлар масаласини биргина Агентликка юклаб қўйиш билан қутилган натижага эришиш қийин. Демак, ҳар биримиз, ҳечқурса, ўз фарзандимиз, яқинимиз ҳақида қайғуришимиз, уни қўллаб-қувватлашимиз лозим. Ўзбекистон ёшлари учун ҳаммамиз масъулмиз. Шундагина ёшлар қўлидаги келажгимиз бугунимиздан-да яхшироқ бўлишига умид қилиш мумкин.

Аҳмад ҚУРБОНОВ тайёрлади.

ХУСУСИЙ УНИВЕРСИТЕТЛАРГА ЛИЦЕНЗИЯ БЕРИШ ТЎХТАТИЛДИМИ?

Олий таълим, фан ва инновациялар вазири Конгратабай Шарипов Ўзбекистонда хусусий университетларга лицензия бериш тўхтатилганини маълум қилди.

Вазир сўнгги бор хусусий университетларга лицензия 2023 йил октябрда берилганини айтиб, буни таълим сифати ва ишсизлик билан боғлади.

– Биз хусусий университет очмаймиз десак, талабалар чет элга кетади, – деди Конгратабай Шарипов. – Ҳозирнинг ўзида шунча хусусий олий таълим муассасалари очилганидан кейин ҳам 110 минг талаба четда ўқияпти. Уларнинг сони 500 минг бўлиши ҳам мумкин эди... Бир томондан, хусусий университетлар балансни ушлаб турибди, деб ўйлайман. Лекин хусусий экан деб очаверсак, у эса етарли таълим сифатини бермаса, бу яхши эмас. Таълим сифатини яхши йўлга қўймаган хусусий университетларни тамомлаган кадр охир-оқибат ишсиз қолиб кетади. Жамиятимизда ишсиз олий маълумотлилар кўпайиб кетиши мумкин. Ҳозир хусусий университетларга лицензия бериш тўхтатилди. Лицензия берилган университетлар билан сифатли таълим бериш нуқтани назардан ишланмоқда.

Маълумотга кўра, бугунги кунда мамлакатимизда хусусий ОТМ сони 67 тани, давлат ОТМ эса 111 тани ташкил этмоқда. Вазирнинг таъкидлашича, айна пайтда хусусий университетларга лицензия бериш тизимини такомиллаштириш бўйича қарор лойиҳаси ишлаб чиқилаяпти.

ЎЗБЕКИСТОНДА ДАВЛАТГА ҚАРАшли 20 ТА ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАСИ ЁПИЛИШИ МУМКИН

Олий таълим, фан ва инновациялар вазири республикада ўқитиш стандартларига жавоб бермайдиган қатор давлат олийгоҳлари мавжудлигини ҳам айтиб ўтди. Айна пайтда уларни рўйхатга олиш ва келгусида ёпиш режа қилинмоқда. Яъни, қайси университетларнинг битирувчиларни иш билан таъминлаш кўрсаткичи паст бўлса, ёпилади. Бу кўпроқ вилоятлардаги

филиаллар фаолияти билан боғлиқдир.

–Узоқ туманларда университетлар очилган, уларда кадр йўқ, салоҳият жуда паст, – деди К. Шарипов. – У ерларга профессор-ўқитувчилар бормаиди. Талабаларнинг кўпчилиги ўша университетларга ўқишини бошқа ОТМга “перевод” қилиш учун қиради. Чунки филиалларда ўқишга кириш балли паст. Ана шу ОТМ битирувчиларининг 5-10 фоизи иш билан таъминланмоқда. Чунки у университетларни битирганларга талаб йўқ. Шунча бинога, ўқитувчига харажат қилинмоқда. Айниқса, техника соҳасида кадр тайёрлайдиган бўлсак, талабалар 6-7 миллион сўм контракт пули тўлайди. Лекин ҳар бирининг харажати давлатга 20 миллион сўмга тушмоқда.

ДИПЛОМ БИР ХИЛДА ТАН ОЛИНАДИ

“Ўзбекистон овози” тахририятига келиб тушаётган муурожаатлар орасида “Хусусий университетларни тамомлаган

талабалар давлат ташкилотларига ишга киришда муаммоли вазиятларга дуч келмайдими? Хусусий ОТМ билан давлат ОТМ дипломи бир хил даражада қучга эгами?” каби саволлар кўп учрамоқда.

Олий таълим, фан ва инновациялар вазириининг маълум қилишича, “Таълим тўғрисида”ги Қонуннинг 31-моддасида лицензия асосида таълим хизматлари кўрсатадиган нодавлат таълим ташкилотлари битирувчиларга Ўзбекистон Республикасида тан олинадиган таълим тўғрисидаги ҳужжатлар бериши белгиланган. Яъни, лицензияга эга олий нодавлат таълим муассасаси дипломи Ўзбекистон Республикаси ҳудудида бир хилда тан олинади. Давлатники ёки нодавлатники, деб алоҳида бирортасига устуворлик берилмайди.

“Ўзбекистон овози” мухбири Таштемир ХУДОЙҚУЛОВ тайёрлади.

ЭНДИ БОШҚАЧА БЎЛАДИ

2019 йили “ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЯНГИ САЙЛОВЛАР” ШИОРИ ОСТИДА ПАРЛАМЕНТ ВА МАҲАЛЛИЙ КЕНГАШЛАРГА БЎЛИБ ЎТГАН САЙЛОВДА ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ БИР ҚАТОР МУҲИМ ТАШАББУСЛАРНИ ҚАМРАБ ОЛГАН САЙЛОВОЛДИ ДАСТУРИНИ ТАҚДИМ ЭТГАН ЭДИ. ОРАДАН 5 ЙИЛ ЎТДИ ВА, МАНА, НАВБАТДАГИ САЙЛОВ ОСТОНАСИДА ТУРИБМИЗ.

Мана шундай паллада партия дастурида белгиланган устувор мақсадларнинг қанчаси ўзининг ҳаётий исботини топмоқда, деган савол туғилиши табиий, албатта. Сайловчилар, жамоатчилик бу саволга аниқ жавобни кутади. Айтиш керакки, Халқ демократик партияси айна масъулиятни англаган ҳолда амалий натижаларга эришиши йўлида собитқадамлик билан ҳаракат қилмоқда.

Кучли ижтимоий сиёсат — ижтимоий давлатчилик пойдевори, барқарор жамият ва фаровон турмуш асоси ҳисобланади. Шундан келиб чиқиб, Халқ демократик партияси томонидан Сайловолди дастурдаги асосий мақсад сифатида янги Конституцияда белгиланган «давлатнинг ижтимоий мажбуриятларини самарали амалга ошириш механизмларини белгилаш ҳамда демократик ижтимоий давлатни барпо этиш учун» бир қатор устувор йўналишлар таклиф этилган эди.

Партия давлат аҳоли манфаатларини тўлақонли таъминлаш мақсадида кучли ижтимоий сиёсат юритиши лозим, деб ҳисоблайди. Дастурда мазкур йўналишда бир қатор масалаларга эътибор қаратиш кераклиги таъкидланган.

● **Аҳолининг эҳтиёжманд қатламлари яшаш шароитларини яхшилаш;**

● **ҳар бир инсоннинг бирламчи ҳаётий эҳтиёжларига етадиган энг кам истеъмол харажатларини қонун даражасида белгилаш, яъни «Энг кам истеъмол харажатларини белгилаш тартиби тўғрисида»ги қонунни қабул қилиш;**

● **фуқароларнинг бандлигини таъминлаш, ишсизликдан ҳимоя қилиш, камбағалликни қисқартириш чораларини кўриш, оилалар, болалар, аёллар, қариялар, ногиронлиги бўлган шахсларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва уларга ғамхўрлик қилиш шулар жумласидандир.**

Сир эмас, йиллар давомида кам таъминланган оилаларга нафақаларни белгилашда аниқ мезонлар йўқлиги, ажратилган маблағларнинг реал эҳтиёжга нисбатан камлиги каби муаммолар ижтимоий адолатга эришиш имконини бермай келаётган эди. Очиги, шу пайтга қадар қайси оила қандай асосга кўра нафақа олиши керак, деган долзарб саволга конкрет жавобнинг ўзи йўқ эди. Давлат бюджетидан ажратилган маблағларнинг айнан муҳтож фуқароларга етиб боришида ҳам қатор тушунмовчиликлар юзага келганини ҳаммамиз яхши биламиз.

Бугун эса вазият тамомила ўзгарди. Ижтимоий ҳимоя билан боғлиқ масалалар бўйича бутунлай янги тизим яратилди. Хусусан, оилаларга нафақа белгилаш асослари аниқ қилиб қўйилди. Тизимда очиклик, тенглик, адолат тамойилларига қатъий амал қилиш вазифаси белгиланди.

ЎЗБЕКИСТОН – ИЖТИМОЙ ДАВЛАТ

Ўтган йили янги таҳрирда қабул қилинган Конституциямизда илк бор Ўзбекистон – ижтимоий давлат, деб эълон қилинди. Яъни инсонга эътибор ҳамда ғамхўрлик – давлат ва жамиятнинг энг асосий бурчи экани конституциявий норма даражасида мустаҳкамланди. Давлатнинг ижтимоий соҳадаги мажбуриятлари билан боғлиқ нормалар қарийб 3 баробар кўпайди. Хусусан, бандликни таъминлаш, ишсизликдан ҳимоя қилиш, камбағалликни қисқартириш, ҳар кимнинг уйли-жойли бўлиш ҳуқуқига оид қатор мажбуриятлар киритилди.

Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини янада манзилли қўллаб-қувватлаш мақсадида маълумотлар базалари шакллантирила бошланди. 2021 йилдан бошлаб аҳолининг кам таъминланган қатламларини “Ижтимоий ҳимоя ягона реестри”га киритиш орқали рўйхатга олиш механизми жорий этилди, бу эса кам таъминланган оилаларга ўзларига тегишли бўлган ижтимоий ёрдамни бюрократик тартиб-қоидаларсиз автоматик тарзда олиш имконини берди.

Натижалар қандай бўлди?

Мавжуда ҲАСАНОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати:

- Ижтимоий сиёсат ва давлат ижтимоий дастурларини ишлаб чиқиб жорий этишда, шунингдек, меҳнатга ҳақ тўлаш, пенсиялар, стипендиялар, нафақалар ва бошқа ижтимоий тўловларнинг энг кам даражасини белгилашда халқаро ҳамжамиятда умумқабул қилинган кўрсаткичлар, яъни яшаш минимуми ҳамда уни қўллаш тартибини амалиётга киритиш айна заруратдир.

Очиги, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси(аввалги таҳрир)нинг 39-моддасида “пенсиялар, нафақалар, ижтимоий ёрдам бошқа турларининг миқдори расман белгилаб қўйилган тирикчилик учун зарур энг кам миқдордан оз бўлиши мумкин эмас”лиги қайд этилган, бироқ ушбу Конституциявий норма амалда 27 йилдан бери ишламай келаётганди. Мамлакатимизда яшаш минимумини аниқлашнинг ҳуқуқий механизмлари ва мезонларнинг йўқлиги, тўғривоқ, шу вақтгача белгиланмагани ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан тўланадиган ижтимоий нафақаларга ҳақиқатан муҳтож оилаларни аниқлаб олишга имкон бермаётганди.

Бу Халқ демократик партияси учун ўта муҳим масала ҳисобланиб, аввало, камбағалликни белгилловчи мезонларни аниқлаштириб олиш мақсадга мувофиқ эди.

2020 йилнинг 3 июнь куни Президент раислигида камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича ўтказилган видеоселектор йиғилишида 2020 йил 1 октябрдан тирикчилик учун зарур энг кам миқдор бўйича ҳуқуқий асосларни ишлаб чиқиш вазифаси қўйилди. Шу йили минимал истеъмол харажатларини ҳисоблаш учун республиканинг барча ҳудудларидан танлаб олинган 5 минг 400 та уй хўжалигида сўровнома ўтказилиб, улар 10 та гуруҳга бўлинди ва ушбу оилалар орасидан энг кам харажат ва даромадга эга бўлган 30% уй хўжаликлари ажратилди.

Сўровнома натижасида олинган маълумотлар асосида мазкур оилаларда жон бошига кунлик истеъмол қилинадиган озиқ-овқат (2200 ккал) ва зарур бўлган ноозик-овқат товарлар ҳамда хизматлар учун минимал истеъмол харажатлар 2021 йилда киши бошига 440 минг сўмни ташкил этиши белгиланди.

2021 йий 27 августда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Минимал истеъмол харажатлари қийматини ҳисоблаш тартибини амалиётга жорий этиш тўғрисида” қарори қабул қилинди. Шу тариқа мамлакатимизда минимал истеъмол харажатлари амалиётга жорий қилинди. Бу камбағаллик чегарасини аниқлашда ҳам асос қилиб олинди.

Демак, партия Сайловолди дастуридаги энг муҳим мақсадлардан бири амалга ошди, минимал истеъмол харажатлари расман

белгиланиб, халқимизга фойдаси тегмоқда, давлатнинг ижтимоий масъулиятини ошириш қафолатларидан бирига айланмоқда.

Бундан ташқари, фракциямизнинг партия билан ҳамкорликда ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли қатламини қўллаб-қувватлаш, пенсионер ҳамда ногиронлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, уларни ўйлантираётган масалаларни ҳал этиш бўйича ташаббуслари ҳам эътиборга молик.

Хусусан, «Депутат маҳаллада», «Маҳаллада ижтимоий хизмат», «Маҳаллада камбағал оилалар сонини камайтириш», «Тўсиқсиз ҳаёт», «Тенг ҳуқуқ, тенг имкониятлар!», «Соғлом она, соғлом оила», «Хотин-қизлар ҳуқуқлари - қонун ҳимоясида», «Сафимиздаги ёшлар», «Депутат ва ёшлар», «Қонунчилик – ёшлар нигоҳида» каби қатор лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Мазкур лойиҳалар доирасида фракция аъзолари ҳамда партия ходимлари томонидан 30 дан ортиқ ҳудудга ташриф буюрилиб, 5 000 нафардан зиёд сайловчи, шу жумладан, «Темир дафтар», «Аёллар дафтари» ва «Ёшлар дафтари»га киритилган аҳоли вакиллари билан мулоқот қилинди, мавжуд муаммолар ўрганилиб, уларни ҳал этиш юзасидан зарур чоралар кўрилди.

Аброр ҚУРБОНОВ,
ЎзХДП Марказий Кенгаши бошқарма бошлиғи:

- Минимал истеъмол харажатларининг жорий этилиши ижтимоий тўловлар ва нафақаларнинг энг кам даражасини қайта кўриб чиқиш имконини берди. Бу 2021 йилнинг ўзида ногиронлар, шунингдек, боқувчисини йўқотган оилалар учун энг кам пенсия ва нафақалар миқдори 10 фоиздан 50 фоизгача оширилишига олиб келди. Бошқача айтганда, фаол ижтимоий сиёсат юритишга замин яратилди. Хусусан, бугунги кунда 2 млн.дан ортиқ одам ижтимоий нафақа билан таъминланган.

Камбағаллик чегараси белгиланди. Энди ким, нима учун камбағал экани аниқ-равшан бўлди. Ўз-ўзидан камбағаллик даражасини қисқартириш бўйича катта ислохотлар амалга оширила бошланди. Масалан, расмий маълумотларда келтирилган рақамларга эътибор берсак, камбағалликка қарши курашнинг янги тизими яратилган 2021 йилда камбағаллик даражаси 17 фоизни ташкил қилган. Бу 2021 йилда Ўзбекистон аҳолисининг 6 миллионга яқини камбағал қатламга мансублигини англатарди. 2023 йил якунларига кўра, Ўзбекистонда камбағаллик даражаси 11 фоизни ташкил қилмоқда.

Камбағалликни қисқартириш йўлида олиб борилаётган ишлар Халқ демократик партиясининг бу борадаги ғоя ва мақсадлари амалга ошириб бораётганини англатади.

Одамларга ёппасига кредит бериш ёки

ELEKTORAT MANFAATI

пул тарқатиш билан камбағалликни енгиб бўлмаслигини исботлашга ҳожат йўқ, албатта. Аксарият камбағал оилаларда меҳнатга лаёқатли инсонларимиз бор. Улар ишга жойлашса, бу ўз-ўзидан оилалар даромади ошишига хизмат қилади. Шу тариқа оила камбағалчиликдан чиқади. Шундан келиб чиқиб, дастлабки вазифаси кам таъминланган аҳолини ишга жойлаштириш бўлган “Темир дафтар”лар ташкил этилди.

Айни пайтда “Темир дафтар”лар оилаларни камбағалликдан чиқариш ишларини режали ташкил этишда, рўйхатдагиларга қараб кейинги ишларни мувофиқлаштиришда қўл келмоқда. Ёшлар ва аёллар дафтарлари ҳам касб-хунар ўргатиш, бандликни таъминлашда манзилли ёндашувни кучайтиришга хизмат қилляпти.

Энг муҳими, бу ишлар орқали тушкун кайфиятда бўлган оилалар боқимандалик руҳиятидан чиқиши, бандлик даражаси ошиши йўлида муҳим қадамлар қўйилмоқда. Мазкур жараёнда ЎзХДП таклифлари инobatга олиниб, депутатларимиз ташаббуслари амалга ошаётгани эътиборли, албатта. Демак, ғояларимиз ҳаётий, ҳаракатларимиз бесамар кетмаяпти.

Жаҳонгир ОЛИМОВ,
ЎзХДП Марказий Кенгаши сектор мудири:

- Аҳоли бандлигини таъминлаш, ёшлар ва ишсиз фуқароларни давлат ҳисобидан малакали касб-хунарга ўқитиш, оилавий тадбиркорликни ривожлантириш, эҳтиёжманд аҳолини манзилли қўллаб-қувватлаш орқали 2026 йилгача камбағалликни икки баробар қисқартириш кўзда тутилмоқда. Бу жуда катта ва тарихий аҳамиятга эга марра. Бу натижага эришиш мамлакатда ижтимоий-иқтисодий ислохотлар самарадорлигини ҳам англатади. Яъни, камбағалликнинг икки баробар қисқариши жуда қўллаб соҳаларда ўсиш суръатидан далолат беради.

Аслида камбағалликка барҳам бериш жуда катта қамровга эга бўлган масала ҳисобланади. Бунда кимгадир ижтимоий нафақа ёки уй бериш билан муаммо ўз-ўзидан ҳал бўлиб қолмайди. Бу иқтисодий инфратузилма билан бирга, инвестиция йўналтириш, бандлик билан боғлиқ барча муаммоларни ечиш, таълимни ривожлантириш каби комплекс чораларни талаб этади.

Шунинг учун камбағалликни қисқартириш, аҳоли даромадларини ошириш маҳаллий Кенгашлардаги депутатларимизнинг доимий диққат-эътиборида турибди. “Маҳаллабай” ва “фуқаробай” ўрганишлар асосида бу борада доимий тарзда назорат-таҳлил ишлари олиб боришмоқда.

Яқинда депутатлар билан бирга ҳудудларда бўлганимизда, ижтимоий дафтарларга киритилган аҳоли муаммолари ўрганилди. Тўғри, аҳолини иш билан таъминлаш бўйича чоралар кўриляпти. Одамларга ер, тикув машинаси бериляпти. Бу яхши, албатта. Лекин кейин-чи? Бу ёрдам билан ҳам ўзини ўнглаб кетолмаётган фуқаролар бор. Шундай одамларимиз бор, касб-хунарни ўрганади, ишга келганда ҳар хил баҳоналар қилади, “даромад кам”, “ота-онам рухсат беришмади”, деган баҳоналарни рўқач қилишади. Касб-хунарни пухта ўзлаштира, ишда муаммо бўлмайди-ку. Бу шунча сэй-ҳаракат ҳавога соврилди, дегани эмасми?

Сайловчилар билан суҳбатлашганимизда бунга кўп гувоҳ бўламиз. Томорқасидаги ердан оқилонга фойдаланмай келаётганлар ҳам кўп. Шунинг учун тарғибот-тушунтириш ишларини кучайтиришга эътибор беряпмиз.

Маҳаллий Кенгашлардаги депутатларимиз бу масалада назорат-таҳлил ишларини кучайтириб, айнан камбағалликни қисқартириш, аҳоли даромадларини ошириш, бандлигини таъминлаш йўналишларини, керак бўлса, ҳар чоракда сессияда кўриб чиқмоқда.

Партиямиз халқ депутатлари Кенгашларида 1543 нафардан ортиқ депутатлик ўрнига эга экани бу йўналишда ҳам имконият беради, ҳам масъулиятимизни икки ҳисса оширади.

Албатта, ҳар бир ислохот, янги ўзгариш минглаб, миллионлаб инсонлар ҳаётида бурилиш ясайди. Ижтимоий соҳада бугун рўй бераётган янгиланишлар Халқ демократик партияси ғоялари билан уйғундир. Айнан бизнинг электорат манфаатлари билан боғлиқ масалаларнинг тақдирини ҳудудларда ҳал бўлади. Шу нуқтаи назардан жойларда масъулларнинг депутатлар корпуси олдидаги ҳисобдорлиги, маҳаллий вакиллик органлари томонидан жамоатчилик назоратининг кучайтирилиши қонунлар, қарорлар, давлат дастурлари ижроси таъминланишида муҳим аҳамиятга эга эканини унутмаслик лозим.

Лазиза ШЕРОВА,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

ЯҚИН-ЯҚИНГАЧА КАМТАР ҲАЁТ ОҒУШИДА ЯШАГАН ХУДУДЛАРДА ШАҲАРЛАР БУНЁД ЭТИЛМОҚДА. БУНДАЙ ЎЗГАРИШЛАР БИР ХУДУД ЁКИ ФАҚАТ МАРКАЗГАГИНА ТААЛЛУҚЛИ ЭМАС. ЯНГИ МАССИВЛАР БАРПО ЭТИШ, ЧЎЛЛАРНИ ОБОД ҚИЛИШ ҲАЙРАТ ВА ҒАЙРАТГА ТУРТКИ БЎЛМОҚДА. ФАРҒОНА ҲАР БИР СОҲАДА ОЛДИНГИ САФЛАРДА ЭКАНИГА ШУБҲА ЙЎҚ. ПРЕЗИДЕНТНИНГ ВИЛОЯТГА НАВБАТДАГИ ТАШРИФИ ДАВОМИДА БУНГА ЯНА БИР БОР АМИН БЎЛДИК.

ФАРҒОНА МАРРАНИ БАЛАНД ОЛГАН

Қўқоннинг очиқ осмони

Ёдингизда бўлса, янгиланиб, қайта қурилатган аэропортлар қаторида жорий йил март ойида Қўқон аэропорти ҳам янгидан очилган эди.

1977 йилда қурилган ва яқин йўналишларга парвозлар амалга оширилган аэропорт кейинчалик фақат ҳарбий ҳаво кучлари томонидан фойдаланилган. Модернизация қилинган ҳаво портида яна фуқаро авиацияси парвозлари йўлга қўйилди.

Давлат раҳбари манзилда бўлиб, бунёдкорлик ишлари билан танишди. Хусусан, 100 нафар йўловчига мўлжалланган янги терминал қурилган, учиш-қўниш йўлаги қопламаси таъмирланган. Замонавий аэронавигация ускуналари ўрнатилган. Бу ишлар натижасида аэропорт А 320-200 ва АТР 72-600 русумли самолётларни қабул қилиш имкониятига эга бўлди.

Президентимиз энди бу аэропорт халқимизга манфаат келтириши кераклигини таъкидлади. Бунинг учун нарх ва хизматларни одамларга қулай қилиб, парвозларни кўпайтириш бўйича кўрсатмалар берилди.

7 МИЛЛИАРД ДОЛЛАРЛИК ЛОЙИҲАЛАР

Бахт нисбий тушунча бўлиб, ҳар кимнинг бу борада ўз қарашлари бор. Аммо орзу-ниятлар ижобати инсонга саодат келтириши бор гап. Мақсадга эришишда зарур воситалардан бири, тан олиш керакки, моддийат билан боғлиқ.

Давлат раҳбарининг ҳудудларга ташрифи давомида шу сабабга асосланган янги лойиҳалар, яратиладиган иш ўринлари, одамларнинг турмуш тарзини яхшилашга қаратилган ишларга алоҳида эътибор берилди.

Бу йилнинг ўзида вилоятда 1,3 миллиард долларлик мингдан ортиқ лойиҳа амалга оширилмоқда. Энди хорижий инвестор ва маҳаллий тадбиркорлар томонидан умумий қиймати 7 миллиард доллардан зиёд 132 та лойиҳа шакллантирилган. Шундан 2,1 миллиард долларлик 25 та лойиҳа тақдимот қилинди.

Масалан, Хитой инвесторлари билан ҳамкорликда Учқўприк туманида қиймати 50 миллион долларга керамик плиталар ишлаб чиқариш лойиҳаси амалга оширилмоқда. Бунинг натижасида 500 нафар янги иш ўрни яратилади. Қува туманида Саудия Арабистони инвесторлари билан биргаликда иситиш ва совутиш тизимлари эҳтиёт қисмлари ишлаб чиқариш корхонаси ишга туширилади. Бу орқали 350 кишининг бандлиги таъминланади.

132 та лойиҳа эса 23 минг одамни ишли қилиши кутилмоқда. Шароит ва талабчанлик туфайли бүгун бар-

ча ҳудудларда иш суръати юқори. Бир корхона ишга тушиб, бошқаларининг қурилишига старт берилляпти. Айниқса, саноат тармоқларида лойиҳалар шунчалик кўпки, ҳаммасига улгурish қийин. Шу боис давлатимиз раҳбарининг ҳудудларга ташрифи чоғида энг муҳим лойиҳаларга тўхталиш аънаанага айланган. Фарғона вилоятида ҳам янги корхоналарни ишга тушириш ва қурилишини бошлаш маросими бўлиб ўтди.

577 ТА МАСКАНГА ЭГА ТУРИЗМ ҲАЛҚАСИ

Яқин ўтмишда хорижий олий таълим муассаси филиали ёки хорижлик ўқитувчилар дарс ўтадиган маскан ҳақида эшитган одам, у ерда ўқийдиганларга ҳавас билан қараган. "Бизга унақа жойларда ўқишга йўл бўлсин", деган ишонсизлик ҳам йўқ эмасди. Бугун эса иктидорлиларга, ўқийман, яхши мутахассис бўламан деб интилган ҳар қандай йигит-қизга имкониятлар эшиги эмас, дарвозалари ланг очилган. Турли барьерларга барҳам берилиб, замонавий билимлар дунё стандартларига мос тарзда боғча ёшиданоқ ўргатилмоқда. Олий таълим босқичида бу ишлар анча кенг қулоч ёзган.

Фарғоналиклар ҳам ушбу ўзгаришлардан бебаҳра қолгани йўқ. 6 минг 400 ўринга мўлжалланган Қўқон университети ташкил этилган эди. 500 ўринли 2 та талабалар турар жойи ҳамда ахборот-кутубхона марказида ёшлар учун барча шароит яратилган. Талабаларга 233 нафар профессор-ўқитувчи сабоқ бермоқда.

Асосийси, муассасада хорижий университетлар билан самарали ҳамкорлик йўлга қўйилиб, 80 га яқин ОТМ билан шартномалар имзоланган ва олийгоҳ Туркий тилли давлатлар университети кенгаши аъзоси ҳисобланади.

Бу билан иш тўхтаб қолмади. Айни пайтда олти қаватли, икки минг ўринга мўлжалланган янги ўқув биноси қурилмоқда. У ерда ўқув хоналари, фан лабораториялари, типография жойлашади. Шунингдек, икки қаватли "Ёшлар IT академияси" барпо этилмоқда. Уларни шу йил сентябрда фойдаланишга топшириш режалаштирилган.

2022 йилда университетнинг туризм факультети учун минг ўринли янги бино барпо этилган. Давлатимиз раҳбари миллий услубдаги ушбу мажмуани кўздан кечирди. Хориждан профессорларни таклиф этиб, дуал таълим тизимини кенг қўллаш, туризм ташкилотлари буюртмаси асосида талабаларни мақсадли тайёрлаш зарурлиги таъкидланди.

Уша жойда Фарғона туризм ҳалқасини яратишга оид концепция тақдимот қилинди.

Ўтган йили Фарғонага 430 минг хорижий турист келган. Лекин вилоятнинг тарихи, сўлим табиатига нисбатан қаралса, бу кам.

Фарғона туризм ҳалқасидан мақсад хорижий ва маҳаллий туристларнинг вилоятда қолиш муддатини 3 кундан 7 кунгача узайтириш, ташриф объектлари сонини 2 баробар оширишдир. Бунинг учун Фарғона, Олтиариқ, Қува, Учқўприк туманларидаги диққатга сазовор жойлар туризм йўналишларига киритилади. Умуман, ҳалқада 577 та маскан бўлади, 50 дан ортиқ савдо-хизмат турлари тақдим этилади.

БАҒДОДДА БОДОМ ЯХШИ ЎСАДИ

Халқимизнинг азалдан ерга меҳри бошқача. Бир парча ерга ҳам ишлов бериб, гул ёки дарахт кўчати экади. Водийдаги қишлоқ ва маҳаллаларни айланиб юрсангиз, ҳеч бир очиқ ёки бўш турган жойни учратмайсиз.

Мамлакатимиз етакчиси аҳоли турмуш шароити билан танишиш мақсадида Бағдод туманидаги Юксалиш маҳалласига ташрифи чоғида ана шундай манзарага гувоҳ бўлди.

Хўнарамдчилик, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатишга ихтисослашган бу маҳаллада 3 минг 300 нафарга яқин аҳоли яшайди. 560 дан ортиқ хонадоннинг барчасида томорқа, ўндан ортиқ иссиқхона бор. Улардан омилкорлик билан фойдаланиб, икки марталаб ҳосил олинмоқда.

Яна баъзи оилалар ёғоч ўймакорлиги, темирчилик, каштачилик билан шуғулланади. Бугунги кунда маҳаллада тадбиркорлик субъектлари сони йигирматадан ошди. Мактаб, боғча ва поликлиника бор. Уларда ҳудуд аҳолисининг бир қисми доимий иш билан банд.

Ўтган йили 131 киши ишга жойлаштирилган. Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш учун 22 та лойиҳага 240 миллион сўм кредит ажратилган.

Бағдодда бодом яхши ўсади. Давлатимиз раҳбари маҳалладаги "Гулнора Матқулбод бодомлари" корхонаси фаолияти билан танишди. Корхона 11 та маҳалладаги 500 дан ортиқ хонадонларга бодом тарқатиб, сотувга тайёрлатади. Бир кунда 3 тоннагача маҳсулот қайта ишланади. Ҳозирда пўсти юмшатилган мазали бодомлар пойтахтимиз ва вилоятларга етказиб берилмоқда. Тадбиркор аёл энди уни экспорт қилишни режалаштираётганини айтди.

Президентимиз тадбиркор ва касаначи аёллар билан самимий суҳбатлашди. Ташаббускорлиги ва меҳнатсеварлиги, ислохотларга камарбаста бўлиб, хотин-қизларни ишли қилаётгани учун уларга миннатдорлик билдирди.

Маҳалла бюджетида 83 миллион сўм бор. Қўчалар обод, хонадонлар саранжом-сарашта...

ҚАҲРАМОН ЎЗБЕК АЁЛИНИНГ ҲАЁТ МАКТАБИ...

Фарғонанинг матонатли, жасоратли кишилари, хўнарамдлари-ю, фермер ва деҳқонлари ҳақида сўз кетганда юртдошларимиз ҳаёлида биринчилар қаторида Ўзбекистон Қаҳрамони, Олтиариқ фарзанди Лола Муротова гавдаланишига шубҳа йўқ.

Тириклик чоғида ўз мактаби, меҳнати ва тажрибаси билан ном қозонган ўзбек аёли бу оламни тарк этгандан кейин ҳам эъзозланади. Қаҳрамон аёл номидаги қишлоқ хўжалигига ихтисослашган касб-хўнарам мактаби очилди.

Лола Муротова Ўзбекистон Қаҳрамони, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими, "Эл-юрт ҳурмати" ва "Фидокорона хизматлари учун" орденлари соҳибаси бўлган. Бутун умрини шу соҳага бағишлаб, катта муваффақият ва ҳурмат қозонган. Ўзбек аёлининг нималарга қодирлигини кўрсатган бўлса-да, жуда камтар ва соддадиллиги билан меҳр қозонган аёл фидокорлиги, меҳнатсеварлиги билан юртимиз ривожини ва ободлигига катта ҳисса қўшган. Мактаб эса ана ўша бой тажрибани ёшлар-

га етказиш, қишлоқ хўжалигига ўрта бўғин кадрларини тайёрлаш мақсадида ушбу таълим даргоҳи ташкил этилди.

Давлатимиз раҳбари бу ерда яратилган шароитларни кўздан кечирди.

Касб-хўнарам мактаби 480 ўринга мўлжалланган бўлиб, унда бошланғич профессионал таълим босқичида кадрлар тайёрланади. Ўттиздан ортиқ аудиториялар, еттита лаборатория, компьютер хоналари, фаоллар зали ва музей барпо этилган. Шунингдек, 150 ўринли турар жой, спорт зали, мини-футбол майдончаси, устхона, иссиқхона ва машғуллотлар учун автодорож ўқувчилар ихтиёрида бўлади.

Муассасага умумтаълим мактабларининг 9-синфини битирганлар ўқишга қабул қилинади. Ўқув жараёни бошланғич профессионал таълим дастурлари асосида, амалиёт билан боғлиқ ҳолда олиб борилади.

ҲАЛОВАТГА БЕРИЛСАК, ЮТҚАЗАМИЗ

Камбағалликка қарши курашиш. Ўтган йиллар давомида бу борада тизимли ишлар қилинляпти. Тўғри, натижалар сезиларли, аммо етарли эмас. Кўп иш қилинди, ишсиз ва муҳтожларга банк-молия орқали кўмаклашиш йўлга қўйилди. Энди янгича ёндашувга эҳтиёж сезилаяпти.

Давлатимиз раҳбари фаоллар йиғилишида бунини Богдод тумани мисолида таҳлил қилиб, тизим такомиллаштирилишини айтди.

Президент таъбири билан айтганда, камбағал деб қанча нафақа тўлаганимиз билан, иш топиб берилмаса, яна ижтимоий ёрдамга қайта-қайта келаверади, боқимандалик кучайиб бораверади. Шу боис энди камбағалликни қисқартириш ва ижтимоий ҳимоя бир тизимда бўлади. Бошқарув эса Ижтимоий ҳимоя агентлиги зиммасига юклатилган.

Муаммолар таҳлил қилиниб, тадбиркорликни ривожлантиришга оид таклифлар билдирилган фаоллар йиғилишида кўплаб рақамлар санаб ўтилди. Иқтисодиётини ривожлантириш бўйича устувор вазифалар муҳокама қилинди.

Қувасойдаги фойдаланилмайдиған яйдоқ жойларда яратилган интенсив боғ, Марғилонда қурилиши режалаштирилаётган массив, умуман, вилоятнинг ҳар бир ҳудудида амалга оширилаётган бунёдкорликлар эътибордан четда қолмади. Қайсидирига бориб кўрилган бўлса, бошқалари рақамларда таҳлил қилинди.

Таъкидлаш жоизки, давлат раҳбари берган топшириқлар амалга ошса, манзиллар обод бўлаверади. Янги уйлар қурилиши оилаларга бахт ва қувонч улашса, янги иш ўринлари унинг мустақамлиги, яхши орзу-ниятларнинг бошланишига туртки беради. Бир-бирига занжир каби боғланган ҳаёт симфонияси ана шундай ширин ташвишлар билан янада ёқимли тус олади.

Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА,
"Ўзбекистон овози" муҳбири.

СИР ЭМАС, ВАТАНИМИЗНИНГ ТУРЛИ ДАВРЛАРИДА ЖАХОНШУМУЛ ЦИВИЛИЗАЦИЯЛАР, ЙИРИК ИМПЕРИЯЛАР, ҲАВАС ҚИЛСА АРЗИГУЛИК ШАҲАРЛАР ВА БЕБАҲО МЕЪМОРИЙ ОБИДАЛАР ВУЖУДГА КЕЛГАН. АЙНИҚСА, БУЮК АЖДОДЛАРИМИЗ ҚОЛДИРГАН БЕБАҲО МАДАНИЙ МЕРОС ДУРДОНАЛАРИ БУГҮН НАФАҚАТ ЮРТИМИЗДА, БАЛКИ ДУНЁНИНГ ТУРЛИ НУҚТАЛАРИДА, ХОРИЖ ТЎПЛАМЛАРИ, ЖАМҒАРМАЛАРИ, КУТУБХОНА ВА МУЗЕЙЛАРИДА САҚЛАНМОҚДА. АНА ШУ БЕБАҲО МЕРОСНИ ТАДҚИҚ ЭТИШГА ҚАРАТИЛАЁТГАН ЭЪТИБОР, БУ Йўналишда АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН ИШЛАР ХУСУСИДА ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ИСЛОМ ЦИВИЛИЗАЦИЯСИ МАРКАЗИ ДИРЕКТОРИ ФИРДАВС АБДУХОЛИҚОВ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИК.

БҮЮК ТАМАДДУНГА ВОРИСЛИК: БУРЧ ВА МАСЪУЛИЯТ

– Сизнингча, мамлакатимизда Ўзбекистон заминининг Ислом цивилизацияси ривожига қўшган ҳиссасини ўрганиш ва тарғиб этишга нима сабабдан бу қадар жиддий эътибор қаратилмоқда?

– Дарҳақиқат, аждодларимиздан бизга етиб келган бой маданий меросни асраб-авайлаш, ўрганиш ва уни оммалаштириш бўйича кейинги йилларда мухтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуслари билан кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Хабарингиз бор, Президентимиз 2017 йил сентябрь ойида БМТ Бош ассамблеясининг 72-сессиясида сўзлаган нутқида ҳам жаҳон жамоатчилигига Ислом динининг асл инсонпарварлик моҳиятини етказишни энг муҳим вазифа сифатида эътироф этган эди. “Биз муқаддас динимизни зўравонлик ва қон тўкиш билан бир қаторга қўядиганларни қатъий қоралаймиз ва улар билан ҳеч қачон мурося қила олмаймиз. Ислом дини бизни эзгулик ва тинчликка, асл инсоний фазилатларни асраб-авайлашга даъват этади”, деган эди Президентимиз ўзининг тарихий маърузасида. Бугун бу фикр қанчалик ҳаққоний экани жаҳон миқёсида ўз исботини топмоқда.

...30 июнь кuni Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош қотиби Антониу Гутерриш мамлакатимизга ташрифи чоғида Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси марказида бўлиб, бу ерда олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари билан яқиндан танишди. Мамлакатимизда маданий меросни асраб-авайлаш ва тарғиб қилишга қаратилаётган эътиборга юқори баҳо берди.

БМТ Бош қотиби Антониу Гутерриш бу ерда барпо этилаётган бекиёс маърифат масканининг келгусидаги феолияти билан қизиқди, ташриф жараёнида бугунги Ўзбекистон таракқиёти, унинг Марказий Осиё минтақасидаги бирлаштурувчилик роли ҳақида тўхталиб, Бутунжаҳон маданий меросини асраб-авайлашга қўшаётган хиссаси учун Ўзбекистон раҳбариятига миннатдорлик билдирди.

“Афсуски, сўнгги йилларда дунёда исломофобиянинг турли кўринишлари билан тўқнаш келмоқдамиз, - деди Антониу Гутерриш. - Бу бизни қаттиқ ташвишга солмоқда. Ана шундай бир пайтда мамлакатингиз раҳбари бошчилигида катта илмий- маърифий мусассасанинг барпо этилиши, исломнинг асл мазмун-моҳиятини ифодалашга ҳаракат қилиниши жуда улуг ишдир”.

Ана шу эътирофнинг ўзиёқ мамлакатимиз раҳбари етти йил аввал бу борада энг одилона йўлни танлагани яна бир қарра исботини топди.

– Бугун Ислом цивилизацияси марказининг олдига қўйилган вазифалар нималардан иборат?

– Таъкидлаш жоизки, ўз миллий тарихи ва маданиятига, интеллектуал ва маънавий салоҳиятга чуқур ҳурмат билан ёндашиш, уни асраб-авайлаш ва бойитиш, ёш авлодни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш жаҳондаги ҳар бир давлат ва жамиятнинг моддий ва маънавий тараққиётида ҳал қилувчи ўрин эгаллайди.

Шарқ Уйғониш даври – Мусулмон Ренессанс давомида бугунги Ўзбекистон заминидан етишиб чиққан буюк аллома ва мутафаккирларнинг жаҳон илм-фани ва маданияти, муқаддас ислом дини ривожига қўшган бебаҳо хиссаси дунё илмий жамоатчилиги томонидан ҳақли равишда тан олинган.

Урта асрларнинг илм даврида улуг аждодларимиз томонидан математика, астрономия, физика, кимё, геодезия, фармакология, тиббиёт каби аниқ фанлар билан бирга, тарих, география, фалсафа, маданият ва санъат, архитектура соҳаларида яратилган буюк илмий ғоя ва кашфиётлар жаҳон илм-фани ва цивилизацияси ривожига кескин бурилиш ясаган. Аммо, ана шу бетакорор илмий мероснинг барча қатламлари ҳали тўлиқ ўрганилмаган

ва ўз тадқиқотчиларини кутмоқда. Биргина мамлакатимиз китоб фондларида сақланаётган 100 мингдан зиёд кўлэзма асарлар ҳам шундан далолат беради.

2017 йилнинг 23 июнь кuni мухтарам Президентимизнинг “Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси марказини ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори қабул қилиниши эса бу масалада қўйилган энг улуг қадамлардан бири бўлди.

Қарор эълон қилиниши билан Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси марказини барпо этиш бўйича кенг кўламли ишлар бошланди. Марказ биноси учун пойтахтимизнинг Ҳазрати Имом мажмуасига ёндаш ҳудуддан қарийб 10 гектар ер ажратилди. Уч қаватли марказ қадимий медресаларимиз услубида қурилмоқда.

Шу пайтга қадар мухтарам Президентимиз етти маротаба Ҳазрати Имом мажмуасида барпо этилаётган Ислом цивилизацияси марказига ташриф буюриб, бу ердаги лойиҳалаш ва қурилиш ишлари билан танишди. Айни пайтга қадар марказ фаолиятини такомиллаштириш бўйича 13 та меъёрий ҳужжат, жумладан, 5 та Президент қарори, 5 та ҳукумат қарори эълон қилинди.

2018 йил 15 июнь кuni давлатимиз раҳбари шаҳсан Ислом цивилизацияси маркази пойдеворида рамзий тамал тоши қўяркан, «бу марказни қуришдан мақсад Ислом маърифатини ўрганиш, боболаримизнинг буюк меросини авваламбор халқимизга, дунё ҳамжамиятига етказишдир. Худо хоҳласа, ҳамма сазй-ҳаракатларимиз ёшлар таълим-тарбиясига, илм-фанга, маданиятга, тинчлик-осойишталикка замин яратади», деган эди.

Ислом дини ривожига улкан ҳисса қўшган Имом Бухорий, Имом Термизий, Ҳаким Термизий, Абу Мансур Мотурудий, Абу Муин Насафий, Қаф-

фол Шоший, Абдулҳолиқ Ғиждувоний, Нажмиддин Кубро, Бурҳониддин Марғинович, Баҳоуддин Нақшбанд, Хожа Ахрор Валий каби алломаларнинг меросини илмий асосда чуқур тадқиқ этиш, жаҳон илм-фани тарихида ўчмас из қолдирган Мухаммад Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, Абу Наср Форобий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али Ибн Сино, Маҳмуд Замаҳшарий, Мирзо Улуғбек, Али Қўшчи каби олим ва мутафаккирлар меросининг тарихий ва замонавий цивилизация тараққиётидаги ўрни ва аҳамиятини ўрганиш, Алишер Навоий, Заҳириддин Мухаммад Бобур, Камолиддин Бехзод, Маҳмуд Музаҳҳиқ сингари мумтоз адабиёт ва санъат намояндалари ижодининг инсонпарварлик моҳиятини очиб бериш марказнинг асосий вазифаларидан саналади.

Айни пайтда Президентимизнинг тегишли қарорлари асосида марказ ҳузурида Имом ал-Бухорий, Имом ат-Термизий, Абу Мансур Мотуридий илмий-тадқиқот марказлари ҳам

фаолият олиб бормоқда. Ушбу мусассасаларда ҳам буюк алломалар ва уларнинг издошлари меросини чуқур ўрганиш ҳамда кенг тарғиб қилиш, миллий-диний қадриятларимизни асраб-авайлаш ва ривожлантириш, шу асосда ёш авлодни эзгу умуминсоний ғоялар руҳида тарбиялаш, уларда маънавий ва маърифий қарашларимизга ёт бўлган зарарли таъсирларга қарши мафкуравий иммунитетни қучайтириш бўйича сезиларли ишлар амалга ошириб келинмоқда.

– Сиз Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси марказига раҳбар этиб тайинланганингиздан бери орадан бир ойдан кўпроқ вақт ўтди. Ана шу қисқа вақт ичида нима ўзгаришлар рўй берди?

– Албатта, тан олиш керак, марказ ташкил этилганидан бери ўтган етти йил давомида унинг фаолият йўналишларини белгилаш, концепциясини яратиш устида бир қатор ишлар қилинган. Аммо, бу ташаббуслар фақат 60-70 кишилик жамоа доирасида қолиб кетмаслиги керак. Мамлакатимизда шу соҳага алоқадор ўнлаб, юзлаб олимлар, тадқиқотчилар иш олиб боради. Энг аввало, марказ фаолиятини жонлантириш, бу борада бошқа ташкилотларда ишлайдиган, аммо соҳадан ҳабардор олим ва мутахассисларни ҳам ана шу хайрли ишга жалб қилишни лозим топдик.

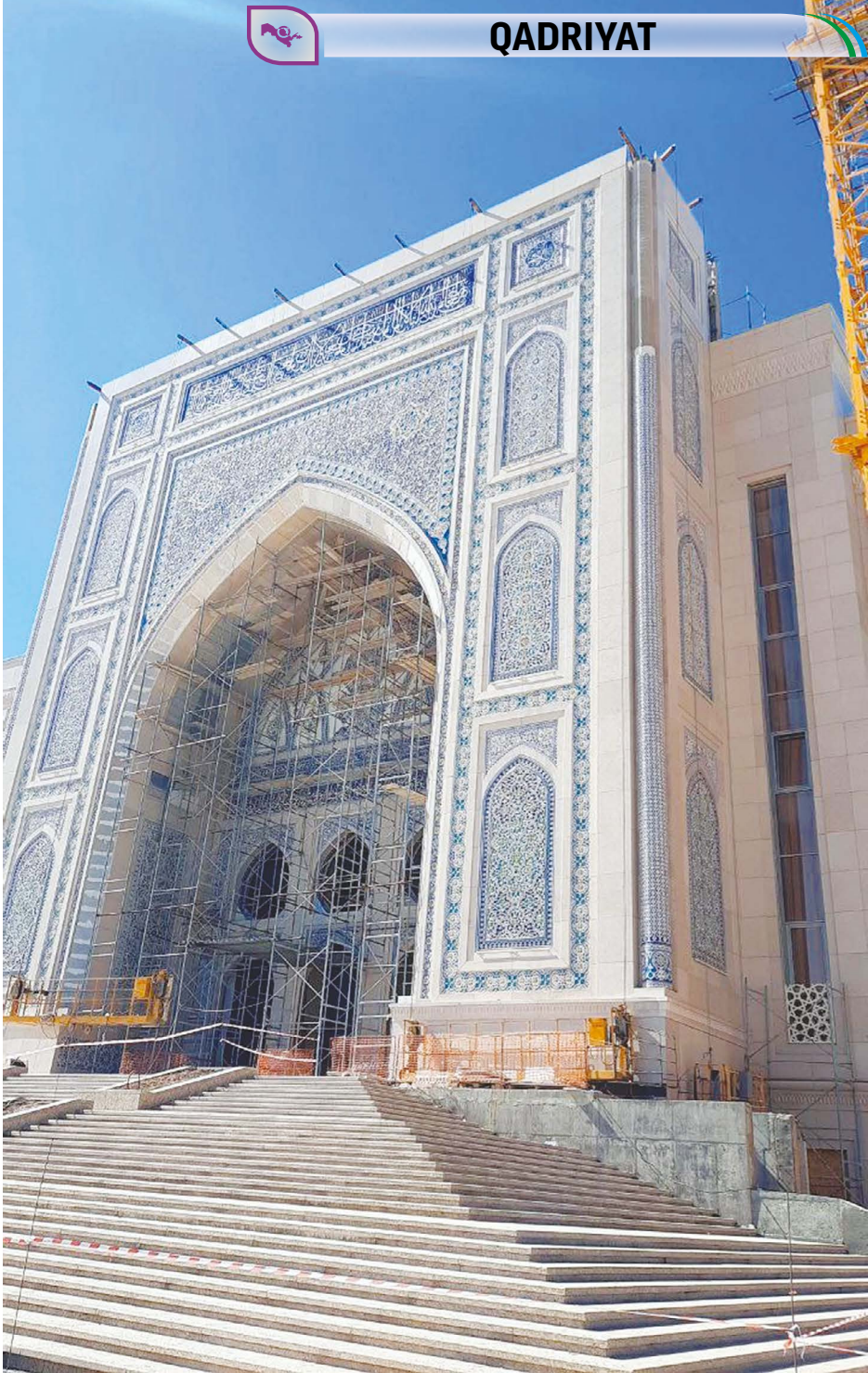
Ўтган ойда даставвал Тошкент шаҳри, кейинчалик мамлакатимиз миқёсида “Ўзбекистондаги Ислом цивилизацияси маркази: кеча, бугун, эртага” мавзусидаги уч кунлик семинар-кенгаш ўтказилди. Унда марказ ходимлари томонидан шу пайтга қадар бажарилган ишлар, келгусидаги режалар муҳокама қилинди.

3-4 июль кунлари Тошкентда Ўзбекистондаги ислом цивилизацияси маркази ташаббуси билан ўтказилган “Буюк аждодлар мероси – III Ренессанс пойдевори” Биринчи олимлар форуми ҳам ана шундай улугвор ғоялар рўёбига бағишланди, дейиш мумкин. Икки кун давомида юртимизнинг турли ҳудудларидан, илмий-маърифий марказларидан экспертлар, олим ва мутахассисларни чақириб, мана шу йирик анжуманни ўтказдик. 500 га яқин шарқшунос, тарихчи, қуръоншунос ва санъатшунос олимлар, тадқиқотчи ва экспертларни қамраб олган форумда Ўзбекистон Ислом цивилизацияси марказининг мақсад ва вазифалари, келгуси режалари, ҳамкорликда амалга оширилаётган лойиҳалар муҳокама қилинди.

Форумда олимлар Ислом цивилизация марказининг илмий-тарихий концепцияси ҳамда унинг таркибидаги музей экспозициясини шакллантиришга бағишланган 50 дан ортқ маърузаларни тинглаб, 600 га яқин таклиф ва мулоҳазаларини билдирдилар.

– Бу таклифлар орасида қайси-лари бевосита марказ фаолиятини ривожлантириш учун самара бериши мумкин?

– Ҳар бир таклиф, мулоҳаза иштирокчилар ҳукмига ҳавола қилинди. Масалан, Имом ал-Бухорий илмий-тадқиқот марказида инновацион музей ташкил қилиш таклифи кўпчиликда катта қизиқиш уйғотди. Тан олиш керак, қўлимизда бевосита Имом ал-Бухорий даврига оид бирор бир тарихий экспонат мавжуд эмас. Аммо, бугунги инновациялар, ахборот технологиялари ёрдамида музейга ташриф буюрувчиларни Имом Бухорий яшаган давр ва муҳитга олиб кириш мумкин. Бу тажрибадан дунёнинг қатор музейлари фойдаланмоқда. Интернет, ижтимоий тармоқлар, мультимедиа маҳсулотлари даврида бундай услуб хорижлик меҳмонларни, ёш авлод вакиллариин бефарқ қолдирмайди. Улар махсус “вақт капсуласи” ёрдамида бундан бир неча аср аввалги даврга саёҳат қилиш баробарида, ўша пайтда ўз берган иккита Ренессанс жараёнлари, буюк аждодларимиз амалга оширган ихтироларга визуал тарзда гувоҳ бўладилар.

Бундан ташқари, Оқсарой, Шоҳи-Зинда, Регистон, Гўри Амир сингари тарихий мажмуаларимизда аудио-визуал экспозициялар, 3D ўлчамидаги видеоконтентларни томошабинларга

тақдим этиш бўйича ҳам таклифлар билдирилди.

“Ўзбекистон обидаларидаги битиклар” лойиҳасининг интерактив талқинини яратиш ҳам кўпчилик томонидан маъқулланди. Ислом цивилизацияси марказида ташкил қилинадиган Қуръон зали бўйича ҳам турли таклиф ва мулоҳазалар билдирилди. Бу ерда Ислом маданиятининг нодир намунаси

➤ **2017 йилнинг 23 июнь кuni мухтарам Президентимизнинг “ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДА ЎЗБЕКИСТОНДАГИ ИСЛОМ ЦИВИЛИЗАЦИЯСИ МАРКАЗИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА”ГИ ҚАРОРИ ҚАБУЛ ҚИЛИНИШИ ЭСА БУ МАСАЛАДА ҚЎЙИЛГАН ЭНГ УЛУҒ ҚАДАМЛАРДАН БИРИ БЎЛДИ.**

- “Ҳазрати Усмон мусҳафи” билан бирга дунёдаги энг нодир Қуръон кўлэзмалари факсимиль нусхаларини жойлаштириш, залда Қуръони каримнинг мунтазам жонли ва аудио-кироатини ташкил қилиш, Қуръони каримнинг нозил қилиниши, юртимиздаги нодир мусҳаф кўлэзмалари тарихи билан боғлиқ видеороликларни намойиш қилиш, болалар ва ёшлар учун алоҳида контентлар яратиш юзасидан билдирилган таклифлар ҳам қизгин қўллаб-қувватланди.

– Бу масалада хорижлик ташкилотлар ва мутахассисларнинг ҳам таклиф-мулоҳазаларини ўрганиш фойдадан холи бўлмасди...

QADRIYAT

– Чиндан ҳам, эндиликда бу йўналишда хорижлик олимлар, йирик музей ва кутубхоналар раҳбарлари, дунё миқёсидаги кучли мутахассисларнинг ҳам фикр ва мулоҳазаларини ўрганиш долзарб аҳамият касб этаётди.

Шу билан бирга, маҳаллий ва чет эллик мутахассисларни кенг жалб этган ҳолда, илмий-тадқиқот ишларини йўлга қўйиш, Мусулмон Ренессанс даврида илм-фан, маданият ва санъат, меъморлик ривожини тўғрисидаги кенг қамровли маълумотлар бериш, динлараро ва цивилизациялараро мулоқотни самарали йўлга қўйиш мақсадида ЮНЕСКО, АЙСЕКО каби халқаро ташкилотлар билан яқин ҳамкорлик алоқалари ўрнатиш, диний таълим муассасаларига илмий-тадқиқот ва ўқув-ўқувий масалаларда ҳамда ўқитувчи ва диний ходимларнинг малакасини ошириб боришда амалий ёрдам кўрсатиш ҳам марказнинг асосий вазифалари қаторидан жой олган.

Айни пайтга қадар марказ хорижий илмий-тадқиқот муассасалари билан 40 дан зиёд ҳамкорлик меморандуми имзолаган.

Яқинда Бирлашган Араб Амирликларининг “Ҳидоя” ашаддий экстремизмга қарши кураш маркази раиси, доктор Али Рошид ан-Нуайми бошчилигидаги делегация мамлакатимизга ташриф буюрди. Делегация вакиллари 27 июнь кuni Ислом цивилизацияси марказида олиб борилаётган қурилиш ва бунёдкорлик ишлари билан яқиндан танишдилар. “Ҳидоя” маркази раиси икки мамлакат ўртасида ислом маданий меросини чуқур ўрганиш, муқаддас динимизнинг инсонпарварлик ғояларини кенг миқёсда тарғиб этиш борасида ҳамкорликни кучайтириш бўйича ўз таклифларини билдирди. Бундан ташқари, Саудия Арабистони қиролилиги, Франциянинг мамлакатимиздаги элчихоналари вакиллари ҳам марказимизда бўлиб, бу ерда амалга оширилаётган ишларни юқори баҳолашди, ўз фикрлари ва мулоҳазаларини билдирди.

Жорий йилнинг август ойида Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида ўтиши кўзда тутилган “Ўзбекистон маданий мероси - Учинчи Ренессанс асоси” мавзусидаги халқаро конгрессни ҳам айнан Ислом цивилизацияси маркази фаолиятини такомиллаштириш, марказ фондини бойитиш, келгусидаги вазифаларни аниқ белгилаш, халқаро ҳамкорлик кўламини кенгайтиришга бағишламоқчимиз. Ушбу конгрессда хорижлик меҳмонлардан музейларимиз фондини бойитиш, янги илмий йўналишлар бўйича фикрлар, таклифлар, мулоҳазалар олинади ва келгусида улардан самарали фойдаланилади.

Дарҳақиқат, Ўзбекистонга келадиган ҳар бир меҳмон, олим ёки сайёҳ ушбу марказ фаолияти, ундаги тарихий экспонатлар, артефактлар билан танишиб, муассаса ходимлари билан мулоқот қилиш асносида энг аввало муқаддас динимизнинг туб мазмун-моҳиятини, унинг турли хил бузғунчи ғоялар, зўравонлик ва экстремизмга алоқаси йўқлиги, аксинча, Ислом жаҳон тарихида бекиёс ўзгаришлар ясагани, улкан цивилизацияларни юзага келтирганини, ва бунда албатта бизнинг ватандошларимиз катта ҳисса қўшганини англаб етиши лозим.

– Мазмунли суҳбат учун ташаккур!

Рустам ЖАББОРОВ
ёзиб олди.

FAXRIYLAR MAKTABI

БЕРДИЕВ ЯРАТГАН ИБРАТ

ДОНИШМАНДЛАРНИНГ АЙТИШЛАРИГА ҚАРАГАНДА, КАТТА-КИЧИККА ЕТАКЧИ БЎЛИШ ҲАММАГА ҲАМ НАСИБ ЭТМАЙДИ. ҚИШЛОҚДА ЯШАБ УЛҒАЙГАН ИМОМҚУЛ АКА БЕРДИЕВ БУ ИНОЯТДАН БАҲРАМАНД БЎЛДИ. У ЎЗИ ТУҒИЛИБ ЎСГАН, БУГУН ҲАМ УМР-ГУЗАРОНЛИК ҚИЛИБ КЕЛАЁТГАН “БЕКЛАР” МАҲАЛЛАСИНИ ЎЗБЕКИСТОНГА ТАНИТДИ. ЭЪТИРОФ ЎЗ-ЎЗИДАН КЕЛМАДИ, АЛБАТТА. ЭЪТИҚОДНИНГ СОБИТЛИГИ, СЎЗ ВА ИШНИНГ БИРЛИГИ ЗАМОНДОШИМИЗ ФАОЛИЯТИДА АСОСИЙ ЎРИННИ ЭГАЛЛАДИ. ШУ БОИС ҚАЕРДА ИШЛАМАСИН, У БУ ФАЗИЛАТЛАРГА СОДИҚ ҚОЛДИ. УСТОЗ ДАРАЖАСИГА ЕТДИ.

МУСАВВИРДАН ЧИҚҚАН РАИС

Ўшанда 1966 йилнинг саратони охирлаб бораётган эди. Етуқлик шаҳодатномасини олиш арафасида турган Имомқулни падари бузруквори йўқлаб қолди.

– Биласан, авлодимизнинг ўзига хос аънаси бор. Кўпдан бери кузатаман, мустақил ишнинг бошини тутишга тайёрланиб юрибсан. Қароринг қатъий бўлса, мен розиман, болам... Отанинг сўзлари сабаб бўлди чоғи, Имомқул Бердиев Жиззах (ҳозирги Шароф Рашидов) туманининг Ўсар Ҳотамов номи жамоа хўжалиги аъзолари қаторига қўшилди. Кўп ўтмай лавозимини ўзгартиришди, у безовчи рассом сифатида ишлай бошлади.

Ёш мутахассис астойдил ишлади. Билмаганларини сўраб ўрганди. Клуб мудир, “Жиззахшартномасавдо” вилоят ҳудудий бошқармаси, “Жиззахулғуржибиржасавдо” акциядорлик жамиятида кечган йиллар беҳуда кетмади.

Воқеалар ривожини бир кунда ўзгарди. Имомқул Бердиев Жиззах туманидаги “Қангли” маҳалла фуқаролар йиғини раиси этиб тайинланди.

– Тўғрисишни айтсам, ўшанда шошиб қолгандим, – дейди суҳбатдошимиз. – Ахир ўттиз йилдан кўпроқ бутунлай бошқа соҳаларда меҳнат қилдим.

Янги раҳбар олдига ҳудудда ишчан вазиятни яратиб вазифаси қўйилди. Ўзи ҳам ҳаммаси хамирдан қил суғургандек осон кечмаслигини тушуниб турарди.

“Хўш, нима қилиш керак?” Бу савол йиғинда ташкил этиладиган мулоқотларнинг бош мавзусига айланди. Нурунийлар, меҳнат жамоалари мутасаддилари фикрига қулоқ солинди. Йиғинга одамлар билан ишлашга лаёқатли кадрлар жалб этилиши диққат марказига қўйилди.

Маҳалла аҳли ҳам қараб турмади. Раис ва унинг жамоасидан ёрдамини аямди. 1999 йилда Имомқул Бердиев халқ депутатлари Жиззах тумани Кенгаши депутати этиб сайланди. Халқ вакили бу ишончини оқлаш ҳақида кечаю кундуз ўйлади.

Тан олиш керак, ҳудуд мустақиллигининг илк йилларида вилоят ва мамлакатда нотинчлиги билан танилган эди. Имомқул Бердиев маҳаллий Кенгашнинг қонунийлик, ҳуқуқ-тартибот ва фуқаролар ҳавфсизлиги масалалари бўйича доимий комиссияси раиси сифатида ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари раҳбарлари билан кенг жамоатчилик мулоқотини йўлга қўйди.

Оилалар, болалар боғчалари, умумтаълим мактаблари, йирик қурилиш, саноат кор-

хоналарида доимий режа асосида ўтказиб борилган тадбирлар ижобий самарасини бера бошлади. Нотинч оилалар, оилавий ажримлар, вояга етмаганлар билан боғлиқ жиноятлар сони камайди.

Маҳаллий кенгаш депутатининг илғор иш тажрибаси аввал туман, кейин эса вилоят ва республика миқёсида кенг ўрганилди.

Берди ота ва Санам онанинг қобил фарзанди берган ваъдасининг устидан чиқди. Бу ҳақда раисни қарилик пенсиясига кузатиш муносабати билан уюштирилган маросимда такрор-такрор айтилди.

ЭШИГИ ҲАМИША ОЧИҚ ИККИНЧИ УЙ

Вақтнинг тез ўтишини қаранг. Кечагина ишнинг этагини тутган ўсмир ҳаш-паш дегунча нурунийга айланиб улғурди. Имомқул Бердиев собиқ раисга айланганидан сўнг айрим тенгқурларига ўхшаб уйда қамалиб олишни ёхуд чойхоналарга қатнашни одат қилмади. Ўн олти йилдирки, у маҳалла институтининг ҳақиқий фидойилари сафиди. Орадан ўтган вақтнинг бир лаҳзаси беҳуда кетгани йўқ. Кетмайди ҳам. Тиниб-тинчимас Бердиевнинг ҳаловат билмаслигини Сангзор воҳаси тан олганига анча бўлди.

– Бу инсонни ҳазинага қиёслаيمان, – дейди Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎзХДП фракцияси аъзоси Ўрол Ўрозбоев. – Ҳамиша ёрдамга тайёр туради. Билганларини баҳам кўради. Ҳар бир сўзида бегаразлик яққол сезилади.

Муқаддимада беназир инсоннинг тасвирий санъатга алоқадорлиги ҳақида мухтасар тўхталган эдик. Ўша мавзунинг давом эттириб, Имомқул Бердиев ишчи-кишлоқ мухбирлари ҳаракатига ҳам олтиш йилдан кўпроқ вақт мобайнида муносиб хисса қўшиб келаётганини айтсак, асло муболага бўлмас.

Бир асрдан буён чоп этилаётган “Ўзбекистон овози” газетасининг Жиззах вилояти бўйича ўз мухбирлари сифатида барчага таниш бўлган Тўроб Максуд, Ҳайитбой Набирев, Иброҳим Жонузоқов (барчаларини Аллоҳ раҳматига олган бўлсин) Имомқул Бердиевни салноманинг ҳақиқий ўқувчиси сифатида эъзозлашарди.

Ҳамиша ўз фикрига эга бўлган (ҳамма ҳам бунга журъат қила олмайди) доворак инсон 1990 йилда “Жиззах овози” газетасида “Ёв қочса” сарлавҳали мақолани чоп эттириб, давлат ва жамоат арбоби Шароф Рашидов ҳақидаги ҳақиқатни кўпчиликам етказди. Газетанинг янги номланиши бўйича таклиф

бериб, 1-ўринни эгаллади.

Жиззах туманидаги қалдирғоч зиё масканлари ҳисобланадиган 14-мақтаб босиб ўтган йўл ҳақида ҳикоя қиладиган китоб ёзиш масаласи чўзилиб кетган эди. Собиқ ўқувчи Имомқул Бердиев бу ишни зиммасига олишга журъат этди. 2015 йилда саккиз юз саҳифадан иборат “Менинг мактабим” китобини Тошкент шаҳрида чоп эттирди. Бебаҳо совғани устозларга ва синфдошларига улашди.

Давлатимиз раҳбарининг ички туризмни тарғиб этиш борасидаги даъватига ҳам амалий жавоб бериш тўғрисида ўйлади. “Эл-юрт хурмати” ордени соҳиби, фермерлик ҳаракати асосчиларидан бири Камол Ўрозбоев билан ҳамкорликда туман вакиллариини Қозғистондаги Аҳмад Яссавий, Ўзбекистондаги Ат-Термизий, Шаҳрисабз ва Шохимардон ёдгорликлари билан таништирди.

2023 йилда бўлиб ўтган диққатга молик сиёсий тадбирларда ҳам Имомқул Бердиев онги уйғоқ фуқаро ва сайловчи эканини амалда тасдиқлади. Мамлакат референдумида янги таҳрирдаги Ўзбекистон Конституциясига таклифи киритилишига эришди. Муддатидан илгари Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови жараёнида ҳам олдинги сафларда бўлди. Бу қуюнчақликни Ўзбекистон Халқ демократик партияси фаоллари ҳам алоҳида эътироф этди.

ИНСОННИНГ ҚИЛГАН ЯХШИЛИГИ УНУТИЛМАЙДИ

Тумандаги кам таъминланган оилаларни уй-жойли, яъни Ватанли қилиш мақсадида 120 та хонадонни ҳомийлар толган ҳолда, ҳашар йўли билан қуриб битказиб, эгаларига топширилишида бош-қош бўлди.

Шу йилнинг ўзида унинг ташаббуси билан кам қувватли 2 та трансформатор каттасига алмаштирилди. Натижада мингга яқин хонадоннинг электр энергияси таъминоти яхшила-нишига эришилди.

Имомқул ака депутатлик пайтида кам дармадли 30 га яқин оиланинг тўйини ҳамкор ва ҳомийлар ёрдами билан ўтказишининг ҳам бошида турди. У кишининг ташаббуси билан 100 дан ошiqқ фуқароларга саломатлигини тиклаш учун санаторий ва дам олиш маскан-ларига йўлланмалар ажратилди.

Унинг жонқуярлиги ва ташкилотчилиги билан “Жиззах” мустақил иқтисодий зонаси ҳудудида жойлашган маҳалла ёшларининг 200 нафардан зиёди саноат корхоналарига ишлаш учун қабул қилинди.

Мана шу мисоллар Имомқул аканинг Халқ

демократик партияси ғояларига нақадар содиқлиги, эл-юрт хизматига, эзгу ишларга доим шайлигини англатиб турибди.

ЭЪТИРОФНИНГ ЎЗИ КЕЛМАЙДИ

“Қангли” маҳалла фуқаролар йиғинида айна пайтда 9 минг нафарга яқин элатдошларимиз истиқомат қилади. Шундан салкам 60 фоизи ёшлар. У киши раиснинг жамоатчилик асосидаги кексалар ва фахрийлар ишлари бўйича маслаҳатчиси, бир вақтнинг ўзида “Кексалар маслаҳатчиси” гуруҳи етакчиси ҳисобланадилар.

Имомқул Бердиев қарийб минг нафар тенгқури билан ишласа-да, ҳамма нарса учун ўзини масъул ҳисоблайди.

– Шунинг учун ҳам бу акани ҳамма яхши билади, – деб таъкидлайди сиёсий партия фахрийси Парда Юлдашев. – Биз тенгдошимиз, аммо ундаги иштиёққа очиги, ҳавасим келади.

Дарҳақиқат, шундай. Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг ўттиз уч йиллик аъзоси Имомқул Бердиев қатъият нима эканини амалда кўрсатди. Бу саъй-ҳаракатлари билан “Маҳалла еттилиги”га тамал тошини қўйди.

Энг муҳими, Бердиевлар сулоласининг вакиллари ҳам Имомқул аканинг йўлини танлашди. Бугун халқ хўжалигининг турли тармоқларида меҳнат қилаётган Зулфия, Раҳима, Икром, Ҳафиза, Ҳабиба, Илҳом ва Толиб оталарига тортишган. Йигирма невара ва ўндан ортиқ чеваралар ҳам хайрли ишларни давом эттириши шубҳасиз.

“Шухрат” медали, II-даражали “Меҳнат фахрийси” кўкрак нишони соҳиби Имомқул Бердиев эса янги режаларни кўзлаяпти.

– Маҳаллий кенгашларга ва қуйи палатага ўтказиладиган сайловлар ҳаммамиз учун яна бир имтиҳон бўлади, – дейди Имомқул ака. – Халқ вакиллари орасидан партиямиз вакиллариининг энг муносиблари жой олиши керак. Улар Янги Ўзбекистон тараққиёти учун камарбаста бўлишад.

Етмиш олти ёш остонасида турган, умрининг асосий қисмини одамлар ҳаётига бағишлаган Имомқул Бердиев сингари закий, камтар, нияти доимо бегараз замондошларимиз бор экан, кўзланган марралар эгалланиши аниқ.

Раҳматулла ЮНУСОВ,
Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси

АЪЗОСИ.
Меҳринисо БОБОЕВА,
Ўзбекистон ХДП Жиззах вилоят кенгаши
раисининг ўринбосари.

БИТТА ХОНАДОНДА ЯШОВЧИ

кўп оилаларнинг ҳар бирига электр истеъмоли бўйича алоҳида ҳисобрақам очилади

Кейинги пайтларда истеъмолчиларни ўйлантираётган ва ташвишга солаётган электр энергияси ҳисоб-китобига оид тушунмовчиликларга аниқлик киритиш мақсадида Энергетика вазирлиги, “Ҳудудий электр тармоқлари” ва “Ҳудудгаътаъминот” АЖ томонидан пресс-тур ташкил этилди. Унда ОАВ вакиллари электр энергиясини ҳисобга олишни автоматлаштириш маркази филиалида бўлиб, бу ерда электр энергияси истеъмолнинг суткалик, ойлик ва йиллик назорати юритилишига доир маълумотларга эга бўлиш баробарида таъминотни яхшилаш юзасидан қилинаётган амалий ишлар билан яқиндан танишди.

Пресс-тур доирасида матбуот анжумани ўтказилди.

Маълумотларга кўра, бугунги кунда “Ҳудудий электр тармоқлари” АЖ томонидан мамлакат бўйича электр энергияси истеъмолчиларига 7,8 миллиондан ортиқ бир фазали ва уч фазали ҳисоблагич ўрнатилган. Шу билан бирга, трансформатор пунктларида ҳисоблагичлардан электр энергияси тўғрисидаги маълумотларни жамловчи ва узатувчи 92 минг 262 дона концентратор қурилмаси ва 85 минг 591 дона баланс ҳисоблагич фаолияти йўлга қўйилган. Мазкур

дастурий таъминот туфайли электр энергияси истеъмолнинг ишончли ҳисоб-китоб механизми шакллантирилиб, энергия манбасидан оқилона ва самарали фойдаланишга имкон яратилди ҳамда тўлов интизоми мустаҳкамланди.

– Мамлакатимизда ёқилғи бўйича тақчиллик мавжуд, – дейди “Ҳудудий электр тармоқлари” АЖ бошқаруви раиси биринчи ўринбосари Алвар Ғайбуллаев. – Шу сабабли муқобил энергиядан фойдаланиш кенг жорий қилинмоқда. Бироқ бизда энергетика бозори ҳам яхши ривожланмаган. Талаб юқори, бироқ таклиф устида ишлаш керак. Бугунги кунда бу борада ишлар жадал олиб боришмоқда.

Соҳадаги яна бир янгилик шуки, 1 августдан эътиборан электр энергиясини ҳисоблашнинг янги биллинг тизими жорий этилади. Ҳозирда мазкур тизим синов тарзида Тошкент шаҳрининг Яккасарой туманида йўлга қўйилган. Амалдаги тизимда абонентнинг исм-фамилияси, паспорт маълумотлари ва ҳисоб-рақами бўлган бўлса, янги тизимда абонентнинг кадастр маълумотлари, битта одам номида нечта ҳисобрақами борлиги каби маълумотлар жамланади. Янги тизимда мониторинг ишларини олиб бориш мақсадида истеъмолчининг

шикоят ва таклифлари, уларнинг сони ҳам ёзиб борилади.

Тадбирда, айниқса, журналистларни электр энергияси ва табиий газ бўйича табақалаштирилган тариф, хусусан, 200 киловатт соат электр энергиясига тенг ижтимоий норманинг белгиланиши қайси омиларга асослангани, бир хонадонда бир нечта хўжалик истиқомат қилиши қай тарзда инобатга олингани масаласи кўпроқ қизиқтирди.

– Албатта, бу табақалаштирилган

тариф ҳар томонлама ўрганилган, – дейди А. Ғайбуллаев. – Жумладан, Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида Идоралараро тариф комиссияси фаолият юритади ва мазкур ташкилот тарифларни белгилайди. Бизнинг ташкилот ижрочи орган ҳисобланади. Демак, 200 киловатт соат норма ўз-ўзидан қабул қилинмаган. Мутахассислар кўриб чиққан. Бунда ишлаб чиқарилаётган электр энергияси ва барча эҳтиёжлар ўрганилиб, янги тарифлар белгиланган. Таҳлиллар

шуни кўрсатмоқдаки, ўтган ойда 71 фоиз аҳоли 200 киловатт соатгача электр энергиясини истеъмол қилган.

Маълумки, битта кадастрга битта ҳисобрақам берилади. Бироқ айрим хонадонларда бир кадастр асосида тўрттагача оила мавжуд. Бундай хонадон 200 кВт/соат эмас, 800 киловатт соат электр энергиясини ишлатади. Айни кунларда биз бир хонадонда истиқомат қилаётган бир нечта оилаларга ижтимоий нормани белгилаш масаласида таклифлар билдирганмиз.

Шунингдек, истеъмолчилар томонидан электромобиллар бўйича ҳам қўшимча ҳисобрақами сўралган. Чунки истеъмолчи кундалик эҳтиёжи учун ва электромобиль учун алоҳида тўлов бўлишини истаydi. Шу ва бошқа ҳолатлар бўйича Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги билан биргаликда ишляпмиз. Уларда реестр бор: ким қанақа ижтимоий ҳимояга муҳтож. Ҳар ойнинг бешинчи санасида Агентликка бу ҳақида маълумотлар тақдим этаяпмиз. Яқинда бу масалалар бўйича ҳам ечим бўлиши кўзда тутилмоқда.

Тоштемир Худойқулов,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

XDP TASHABBUSI

БОЛАЛАРДАН АЯМАЙЛИК

2016 йили ҚИШ-ҚИРОВЛИ КУНДА ТЕМИРЎЛ СТАНЦИЯСИДА ШИТОБ БИЛАН КЕЛАЁТГАН ПОЕЗДНИ КУТИБ ТУРГАН ЯПОНИЯЛИК ЎҚУВЧИ ҚИЗ СУРАТИ ДУНЁ ЕТАКЧИ НАШРЛАРИДА БОСИЛИБ ЧИҚДИ ВА ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИНИНГ БИРДЕК ДИҚҚАТИНИ ТОРТДИ. СУРАТ ИЗОҲИДА ЯПОНИЯНИНГ ХОККАЙДО ОРОЛИДАГИ КАМИ-СИРАТАКИ ТЕМИРЎЛ СТАНЦИЯСИ БИРГИНА ЙЎЛОВЧИ – ШУ ЎҚУВЧИ ҚИЗ УЧУН ИШЛАЁТГАНИ КЕЛТИРИЛГАНДИ.

Маълум бўлишича, кунчиқар юртнинг темирйўллари раҳбарияти узоқ ва оммалашмаган йўналиш бўйлаб поезд қатновини тўхтатиш ҳақида қарор қабул қилади. Бироқ Ками-Сиратаки станциясида ўқувчи қиз яшаши аниқлангач, бу йўналишда поезд ҳаракати қисман тикланади. Шундай қилиб, мазкур станцияда поездлар кунига икки марта – ўқувчи қизни мактабга олиб кетиш ва олиб келиш учун тўхтади. Айни шу йили қиз мактабни битиргач, станция фаолияти ҳам тугатилади.

Таълимга, болаларга юксак эътиборнинг бу намунаси ҳали-ҳамон халқаро доираларда эътироф этилади, ибрат қилиб кўрсатилади. Илм-фанда, маданиятда пешкадам бўлган Япониянинг қудрати негизларини ундаги таълим-тарбиянинг мукамаллиги ва самарадорлиги билан боғлайдилар.

Дарҳақиқат, бугунги мураккаб ва таҳликали замонда ўз келажаги ҳақида қайғурган давлат ва жамият борки, ягона нажотни таълим-тарбияда кўрмоқда. Мамлакатнинг стратегик ресурси ҳисобланган болаларнинг манфаатини ҳамма нарсадан устун деб билмоқда. Ўзбекистон ҳам инчунун.

“Таълим-тарбия – бу бизнинг келажамиз, ҳаёт-мамот масаласи. Шу боис бу соҳадagi ислохотларни кечиктиришга ҳаққимиз йўқ”, дея давлатимиз раҳбари мактаб таълимини сифат босқичга олиб чиқиш фақат тегишли вазирликнинг эмас, барчанинг иши эканига ургу бериб келиши бежиз эмас. Тараққиётга эришиш, олдимизга қўйган ялпи ички маҳсулот ва экспорт ҳажмини карра-карра ошириш, sanoatни, ахборот технологияларини жадал ривожлантириш, давлатни, халқни бой қилишдек улкан марралар илди зи мактаблар билан туташдир. Зотан, бугун мактабларда сабоқ чиқараётган эртамиз эгалари тимсолида мамлакатимиз тақдирини кўрамыз.

ФАҚАТ ЯПОНЛАР БОЛАПАРВАР ЭМАС

Бугун бола ҳуқуқлари ва манфаатларини кафолатлашда Скандинавия давлатлари етак

АВВАЛО ХАВФСИЗЛИК, СЎНГ БОШҚА САБАБЛАР

чи ўринда экани, болани чин маънода етук шахс қилиб тарбиялашда японларнинг тутуми нақадар натижадорлигини инкор этмаймиз. Ҳавас қиладиган, намуна оладиган жойлари кўп. Шу билан бирга халқимиз тўпнатигадаги болажонлик бугунга келиб давлатимиз олиб бораётган ижтимоий сиёсатга омухта бўлиб, сингиб кетганини ҳам фахр билан айта оламиз. Болапарварлик, яъниким, болаларни ҳар қандай вазиятда ва ҳар томонлама химоя қилиш, бу борада миллий, умуминсоний қадриятларни амалиётга татбиқ этиш қонун ҳужжатларимизда ҳам, давлатни ривожлантириш дастурларида ҳам, ҳатто жамият ҳаётига дахлдор ташаббус ва ғояларимизда ҳам ўз инъикосини топаётгани ҳақиқат-ку ахир! Қайси жабҳани олиб қараманг, унинг истиқболини белгилашда айнан ўсиб келаётган авлод – болалар манфаати нуқтаи назаридан ҳақчил ёндашувлар мавжудлигини кўрамыз.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси ҳам ривожланишда ижтимоий устуворликка ургу бериб, жумладан, таълимда тенгликни таъминлаш орқали болаларнинг конституциявий ҳуқуқларини кафолатлаш йўлида муҳим ташаббусларни илгари суриб келмоқда. Ана шундай ташаббуслардан бири – бу мактаб ўқувчилари жамоат транспортининг барча турларидан бепул фойдаланишини ташкил этиш билан боғлиқ.

Тўғри, бу ташаббусни рўёбга чиқариш давлат учун осон кечмаслиги бир қарашдаёқ рўйи рост кўринади. Айниқса, оқибатларини олдиндан прогноз қилиш мушкул бўлган ҳозирги глобал иқтисодий силсилалар даврида. Бироқ шундай ҳаётий факторлар борки, мактаб ёшидаги болаларнинг исталган жамоат транспортда – у автобусми, поездми, метроми, фарқи йўқ – бепул юришининг ташкилий-ҳуқуқий механизмларини яратиш хомхаёл эмас, балки зарурат экани тобора равшанлашмоқда.

2021 йили БМТ Болалар жамғармаси (ЮНИСЕФ) ҳамда Ўзбекистон ИИВ Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармаси томонида мактабга борадиган ва оиласида мактаб ўқувчиси бор 7 ярим мингдан зиёд респондентлар ўртасида Ю-Репорт онлайн сўрови ўтказилган эди. Шаҳар ва қишлоқларимиздаги мактабга яқинида йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида ўқувчилар ва ёшлар фикрини ўрганиш мақсадига қаратилган сўровда респондентларнинг 33 фоизи мактаблар атрофида ЙҲХ-ни таъминлаш бўйича ҳеч қандай чора кўрилмаганини қайд этишган. 75 фоиз респондентларнинг жавобларига кўра, мактаб ўқувчилари ўқишга асосан пиёда борадилар. Вилоятлар кесимида бу саволга жавоб беришда сезиларли фарқлар мавжуд эмас. Фақатгина Тошкент шаҳрида республикаимизнинг бошқа ҳудудларидан фарқли ўлароқ мактабга пиёда борувчи респондентлар улуши бирмунча камроқ ва 17 фоиз ўқувчиларни ота-онаси ўз машиналарида мактабга олиб бориши, 9 фоизи эса автобусдан, 6 фоизи таксидан ва 2 фоизи метродан фойдаланиши ойдинлашган. Респондентларнинг ярмидан кўпи – 51 фоизи мактабга олиб борувчи йўлларни хавфли, деб ҳисоблаган. Қизиғи, пойтахтда бундай фикрдагиларнинг улуши каттароқ (60 фоиз), Сурхондарё (56%) ва Бухоро (54%) вилоятларида ҳам мактабга борувчи йўллар хавфсиз эмас, деган хулосани берганлар салмоқли қисмни ташкил этган.

Ўтган уч йил ичида яна шундай сўров қайта ўтказилди-йўқми, бунга доир маълумотга бошқа дуч келмадик. Лекин, шуниси аниқки, мана шу қисқа вақт ичида болаларимизнинг мактабга бориб-келишида йўл ҳаракати хавфсизлиги кафолатлари ҳамда бошқа эҳтиёт чораларини кўришда катта силжишлар рўй берди, деб айтолмаймиз. Аксинча, йўллар болаларимиз учун янада хавфли бўлиб бормоқда. Йўкса, газетамизнинг аввалги сонидида чоп этилган “Ўлимга сабаб бўлиш эҳтиётсизлик эмас” номли мақолада келтирилганидек, ҳар йили юзлаб болаларимиз ЙТҲ туфайли нобуд бўлмасди ёки ногиронлик аравасига михланиб қолмасди.

Ёхуд ўтган йили Янгихаёт туманида мактабдан қайтаётган 12 ёшли Муслиманиннг разил кимса қўлида фожеали ўлим топиши барчамизни чуқур ачиниш баробарида фарзандларимиз хавфсизлиги масаласида янада хушёр тортиргани рост.

Модомики, болаларни мактабга

қатнашда шу каби турли кўнгилсизликлардан, фалокатлардан асраш ҳамон кун тартибидида турган экан, бунга ечим топиш таълим муассасалари, маҳаллий ҳокимликлар ва давлат олдига долзарб вазифаларни қўймоқда. Мазкур йўналишда оила ва жамият институтлари ҳамкорлигига эҳтиёж ортмоқда.

ХДПнинг бу борада Сайловолди дастурига киритган юқоридаги таклифи мактаб ёшидаги болаларни ижтимоий химоялаш, улар ҳаётига хавф солувчи турли хатарларнинг олдини олиш мақсадлари билан уйғундир. Қолаверса, кўп болали, кам таъминланган оилалар учун маълум даражада иқтисодий мадад бўлса, яна бир томондан ва асосийси, замон талабларига мос таълим инфратузилмасини, фарзандларимиз учун ҳар томонлама қулайликни яратишда сезиларли ўзгаришларга тўртки беради.

ДУНЁ ЎЗГАРМОҚДА

Ривожланган давлатлар тажрибасидан аёнки, болаларнинг мактабга бориб-қайтиши учун махсус автобуслар йўлга қўйилган. Ҳа, ўша кўрганимиз, билганимиз - сариқ ёки зарғалдоқ рангдаги мактаб автобуслари. Баъзи ўлкаларда болаларни мактабга ташиш учун автобуслар мактаб маъмурияти ва ота-оналар келишуви асосида ташкил қилиниб, бунинг харажатларини ота-оналар кўтарса, (масалан, АҚШнинг қатор штатларида), баъзи юртларда бу мажбуриятни ҳукумат тўлиғича ўз зиммасига олган (Хитой, Испания бунга мисол).

Люксембургда эса 2020 йилдан автобус, трамвай ва поездларда нафақат болалар, балки аҳолининг ҳамма қатлами ва ҳатто сайёҳлар учун ҳам йўлқиралар бекор қилинди. Мақсад шахсий автомобиллардан фойдаланишни қисқартириш ва шу орқали атрофмуҳит мусавфолигини асрашга улуш қўшиш, йўлларда тирбандликларни, аварияларни камайтиришдан иборат эди. Ўтган йиллар

давомида Люксембургдаги бу тажриба нафақат ижтимоий, экологик, балки иқтисодий жиҳатдан ҳам ўзини оқлаётгани ҳақидаги фикрлар янгармоқда.

Дунё ўзгармоқда. Қарашлар, мақсадлар катталашмоқда. Бу ўзгараётган дунё шиддатидан асло четда туриб бўлмайди. Гап кела-жагимиз ворислари бўлган болалар манфаатлари ҳақида борганда, илгор ютуқлардан чўчимаслик керак, назаримизда.

МАКТАБ АВТОБУСЛАРИ ЙЎЛГА ҚЎЙИЛАДИ

Президентимизнинг 2023 йил 11 сентябрдаги Фармони билан тасдиқланган “Ўзбекистон-2030” стратегиясига кўра, умумий ўрта таълим тизимида “Таълим учун қулай муҳит” дастури амалга татбиқ қилиниши белгиланди. Ушбу дастурда мактаблардаги инфратузилмалар (ичимлик суви, иссиқлик таъминоти, канализация тармоқлари ва ҳоказо)ни яхшилаш билан бир қаторда олис, чекка ҳудудларда жойлашган 715 та мактаб ўқувчилари учун бепул мактаб автобусларини ташкил қилиш кўзда тутилмоқда.

“Ўзбекистон-2030” стратегиясини “Ёшлар ва бизнесни қўллаб-қувватлаш йили”да амалга оширишга оид Давлат дастурига мувофиқ 2024 йил 1 сентябрдан бошлаб Қашқадарё ва Сурхондарё вилоятларида тажриба-синов тариқасида умумий ўрта таълим мактабларига олис ҳудудлардан қатнайдиган ўқувчилар учун бепул автобуслар қатнови йўлга қўйилиши кутиляпти.

Кўз очиб-юмгунча янги ўқув йили ҳам бошланади. Болаларнинг мактабга келиб-кейтиши учун бепул автобуслар қатновини ташкиллаштириш борасида ушбу жанубий воҳаларда қандай амалий ишлар бажарилаётгани билан қизиқдик.

Сурхондарё вилоят мактабгача ва мактаб таълими бошқармаси бошлиғи ўринбосари Жасур Йўлдошевнинг таъкидлашича, янги ўқув йилидан туманларда жами 59 та мактабда ўқувчилар учун бепул транспорт («Дамас» русумли) қатнай бошлайди. Бу куннинг жазирмаси-ю қишининг қаҳратонида бир неча километр йўл босиб мактабга келадиган 4 минг 541 нафар ўғил-қиз учун катта имконият демакдир.

Қашқадарё вилоят мактабгача ва мактаб таълими бошқармаси ахборот хизмати эса ҳудуд бўйича мактабга олис манзиллардан қатнайдиган болалар учун 50 та махсус автобус ажратилишини маълум қилди.

Ҳар иккала вилоятда ҳам ушбу транспорт хизматлари аутсорсинг асосида амалга оширилади.

Таълим Ўзбекистон Республикаси ижтимоий тараққиёти соҳасида устувор деб тан олинади. Таълим ва тарбиянинг инсонпарвар, демократик характерга эга бўлиши учун мамлакатимизда барча куч-имкониятлар сафарбар қилинмоқда, юксак халқаро тажрибалардан келиб чиқиб, соҳанинг қонуний, институционал базаси такомиллаштирилмоқда.

Ушбу жараёнда, сўзсиз, Халқ демократик партияси ҳам ёш авлоднинг сифатли таълим олишини кафолатлашга қаратилган залворли ғоя-ташаббуслари билан фаоллик кўрсатаётди. Болаларнинг жамоат транспортларидан фойдаланишида қулайликлар яратиш, жумладан, ХДП фаоллари таклиф бераётганидек, мактаб ўқувчилари учун йўлқирани текин қилиш моҳияти ва аҳамиятига кўра ғоятда долзарб бўлиб, бунинг ижтимоий ҳосиласи бекиёсдир.

Фарида МАҲКАМОВА,
“Ўзбекистон овози”
муҳбири.

MAVZUGA QAYTIB

Газетамизнинг шу йил 3 июль сониди “Ютмаганга йўл йўқми?” сарлавҳали мақола эълон қилинганди. Танқидий-таҳлилий чиқишда Уzun туманидаги “Қўшқоқ” қишлоғига элтувчи беш километрдан ортиқ йўл юз йилдан буён асфальт кўрмагани кўплаб эътирозларни келтириб чиқараётгани ҳақида сўз юритилганди.

Uzun туман ҳокимлигининг хаспўшланган муносабати

Жорий йилнинг 4 июль кuni ушбу ҳолат юзасидан Узун туман ҳокимлиги томонидан расмий муносабат билдирилди. Унда, жумладан, шундай дейилган (имло хато ва жузъий камчиликлар тахирисиз берилмоқда): “**Ўзбекистон Овози**” газетаси Узун туманининг Қўшқоқ қишлоғидаги 47-умумтаълим мактаби йўли қишда лой, ёзда тупроқ бўлиб қолиши ҳақидаги танқидий мақолани чоп этган эди. Ушбу мақолада келтирилган муаммолар туман ҳокимлиги масъуллари томонидан ўрганилди. (https://t.me/uzun_ax_x/39975)

Ушбу мақолада келтирилган муаммолар юзасидан Узун туман ҳокимлиги қуйидагиларни маълум қилади:

Қўшқоқ қишлоғи Саховат маҳалласида жойлашган бўлиб, мақолада айтилган 47-умумтаълим мактабига олиб борадиган йўлнинг 5 километrigа 2023 йил ёзда қум-шағал ётқизи­либ текисланган. Сўнгра 2024 йил баҳор мавсумидаги ёғингарчиликларнинг кўп бўлиши ва сел келиши оқибатида йўлга чуқурликлар пайдо бўлган. Ёғингарчиликлар тугагандан кейин Узун туман ободонлаштириш бошқармаси ва туман йўллардан фойдаланиш давлат муассасаси томонидан чуқурликлар тўлдирилиб, махсус техникалар ёрдамида йўллар қайта текисланган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 10.10.2023 йилдаги 330-сонли қарорининг 15-бандида “2024 йилдан бошлаб хўжаликларро қишлоқ автомобил йўллари, шаҳарлар, шаҳар посёлкалари, қишлоқлар ва овуллар кў-

чаларини қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш учун бюджет маблағлари фақат “Менинг йўлим” дастури орқали ажратилади” – дейилган.

Шу сабабли ушбу кўчаларга асфальт қопламаси ётқизиш фақатгина “Менинг йўлим” дастурига лойиҳа сифатида ғолиб бўлгандан кейингина амалга оширилади...”.

Ҳокимликнинг тезкор муносабат билдириши яхши, албатта, бироқ кўнгил тўлмайдиган жиҳатлар ҳам бор. Биринчидан, унда мазмун-моҳият тўлиқ баён қилинмаган бўлса, иккинчидан, масала ечимига юзаки ва саёз ёндашилгани беш қўлдаи кўриниб турибди. Хуллас, “бордингми-бординг, кўрдингми-кўрдинг, ёздингми-ёздинг” қабилида хўжакўрсинга иш юритилган.

2024 йилдан бошлаб хўжаликлараро қишлоқ автомобиль йўллари, шаҳарлар, шаҳар посёлкалари, қишлоқлар ва овуллар кўчаларини қуриш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш учун бюджет маблағлари фақат “Менинг йўлим” дастури орқали ажратилиши ҳаммамизга маълум. Бу ҳақида танқидий мақолада ҳам сўз борган. Шунинг учун расмий муносабатда буни қайта-қайта уқтириш ўрнига, масала ечими хусусида гапирилганида эди, айни муддао бўларди.

– “Ўзбекистон овози” газетасига раҳмат, – дейди қўшқоқлик Номоз Йўлдошев. – Мақола эълон қилингандан кейин масъуллар қишлоғимизга келишибди. Уларнинг “ўзунча”-сига иш юритганига қойил қолмасликнинг иложи йўқ. Ҳатто кўчанинг бир парча ўнғайроқ қисмида суратга ҳам тушишган. Аслида ана шу бинойидек қисм ҳам йўловчи юра-

гани безиллатса, уловларни зириллатади. Масъуллар бизга учрашганида эди, йўлимиздаги юзлаб чуқурча-ю ўнқир-чўнқирларни бирма-бир кўрсатган бўлармидик...

– Етмиш беш ёшдаман, – дейди яна бир суҳбатдошимиз Эргаш Аллаёров. – Ота-бобларимиз шу ерда яшашган. Аждодлардан “мерос” бўлиб қолган кўчанинг асфальт бўлишини бир неча ўн йиллардан буён кутамиз. Раҳбарлар ярим асрча “ремонт” қилиб берамиз, деб алдашган бўлса, ўттиз-қирқ йилга яқин “Дастурга киритиш” баҳона бўлди уларга. Энди эса “Менинг йўлим”, дейдими, “Опен бюджет”ми, хуллас, тушунолмай қолдик...

Яна бир гапни айтмасам бўлмайд: “Саховат” МФИда тўртта қишлоқ бор. Уларда тўрт мингдан ортиқ аҳоли яшайди. Чекка ва бориш қийин бўлган “Қўшқоқ”да эса бир ярим минг нафарга

яқин одам умргузаронлик қилмоқда. Уларнинг аксарияти боғча ёшидаги болалар, мактаб ўқувчилари ва кексалардир. Шундай экан, “Менинг йўлим”да ғолиб бўлиш амримаҳол...

Қарийб тўрт ойча олдин – 25 март кuni “Саховат” маҳалла фуқаролар йиғини раиси Чори Жўраев машмашали йўлни лойиҳа асосида асфальт қилиш кўзда тутилаётгани ҳақида мактаниб гапирганди.

– Ҳаммасидан хабарим бор, – дейди оқсоқол телефон орқали боғланганимизда истеҳзо билан. – Марҳамат, одамлар “Менинг йўлим”га кўйинг деса, қўяман. Лекин етарли овоз тўплашга кафолат беролмайман...

– Демак, масала ечими яна халқнинг гарданига қолар экан-да?

– Ҳа, шундай...

Айтар сўзимиз кўп, саволлар талайгина. Хўш, қўшқоқликларнинг асрий орзуси қачон ушалади? Ёки ҳақиқатан ҳам ютмаганга йўл йўқми?

Бу борада Узун тумани ҳамда Сурхондарё вилояти ҳокимликларидан амалий натижа ва аниқ жавоб кутиб қоламиз.

Абдумалик ҲАЙДАРОВ,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

Туман ҳокимлигининг расмий муносабатидаги ҳақиқий ҳолат акс этган суратлар.

MA NAVIYAT

ҲАМКОРЛИК МЕМОРАНДУМИ ИМЗОЛАНДИ

**ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ
ТАШАББУСИ БИЛАН ВАЗИРЛИК
ВА АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ
ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ
КУТУБХОНАСИ ЎРТАСИДА
МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ
Йўналишда ҲАМКОРЛИК
МЕМОРАНДУМИ ИМЗОЛАНДИ.**

– Вазирлик ва Миллий кутубхона ўртасида ушбу ҳамкорлик меморандумини имзолашдан кўзланган асосий мақсад, – дейди Ички ишлар вазири ўринбосари, генерал-майор Даврон Назармухамедов. – Маданий меросни сақлаш, ўрганиш ва оммалаштириш, илмий ва маданий алоқаларни ўрнатиш, вазирлик ходимлари, ҳарбий хизматчилари ва ўқувчилари ёшларини миллий анъана ва қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялаш, маънавий етук ва баркамол авлод сифатида шакллантириш, ватанпарварлик ва фидойилик руҳини мустаҳкамлаш, шунингдек, ёшларга оид давлат сиёсати соҳасида ўзаро ҳамкорликни йўлга қўйишдир.

– Ҳамкорлик меморандуми билан вазирлик ва кутубхонамиз ўртасида ҳамкорлик шартлари ҳамда йўналишларини аниқлаштириб олдик, – дейди Миллий кутубхона директори Умида Тешабоева. – Эндиликда вазирлик ҳамда Миллий кутубхона илмий, маданий-маърифий лойиҳаларни биргаликда ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, Миллий кутубхона фаолиятининг устувор йўналишларини аниқлаш бўйича консултиватив маслаҳатлар бериш, кутубхона фондидаги электрон адабиётлар базасидан фойдаланиш ва уларни тўлдириб боришда ҳамкорлик қилиш, шунингдек, илмий-амалий конференциялар ва семинарларда ҳамкорлик қилиш ва

ўтказиш, ахборот-кутубхона соҳасини такомиллаштириш, томонлар ўртасида ўзаро манфаатли муносабатларни ўрнатиш, илмий-тадқиқот олиб бораётган профессор-ўқитувчиларга Миллий кутубхона фондидан фойдаланишга амалий кўмак бериш каби қатор устувор вазифалар қамраб олинган.

Ўз муҳбиримиз.

Банкоматлар орқали 90 триллион сўм нақдлаштирилди

Марказий банк томонидан тақдим этилган шарҳга кўра, 2024 йилнинг биринчи ярмида банк карталарига 468 трлн сўм маблағлар кириб қилинган бўлиб, бу 2023 йилнинг мос даврига нисбатан 1,3 баробарга ошган.

Шунингдек, ушбу даврда банк карталаридаги 107 трлн сўм пул маблағлари нақдлаштириб олинган. Нақдлаштирилган маблағларнинг 90 трлн сўми банкоматлар орқали ечилган.

Аҳамиятлиси, банк карталарга келиб тушган маблағларнинг нақдлаштириб олиниши улуши йилдан-йилга камайиб бормоқда. Хусусан, жорий йил биринчи чорагида банк карталаридаги 23 фоиз маблағлар ечиб олинган бўлса, бу кўрсаткич 2023 йилда 24 фоизни ва 2022 йилда 28 фоизни ташкил қилган.

Маълумот учун, банкларга тушган нақд пулларнинг уларга бўлган талаб ўртасидаги фарқ Марказий банк томонидан муомалага қўшимча нақд пулларни чиқариш орқали таъминлаб борилди.

Жумладан, Марказий банк томонидан олти ой мобайнида муомалага қўшимча 4,1 трлн сўм нақд пуллар чиқарилди. 2024 йил 1 июль ҳолатига умумий пул массасидаги нақд пулларнинг улуши 21,1 фоизни ташкил қилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 3,7 фоиз бандга пасайди.

Тоттемир МУРОД.

MUASSIS:	O'zbekiston Ovozi	Bosh muharrir: To‘lqin TO‘RAXONOV	Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.
	TAHRIR HAY'ATI:	MANZILIMIZ: 100029, Toshkent, Mustaқillik maydoni 5/3	Navbatchi: Ravshan SHODIYEV
O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI	Ulug'bek INOVATOV	Telefonlar: (71) 239-12-14	Sahifalovchi: Bekzod ABDUNAZAROV
	Ulug'bek VAFOYEV	Reklama b'limi: (91) 190-19-49. E-mail: uzbovozi@mail.ru	Г — 737. 3328 nusxada bosildi.
	Maqsuda VORISOVA	«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.	Nashr ko'rsatkichi — 220.
	Qalander ABDURAHMONOV	Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.	t — Tijorat materiallari
	Guliston ANNAQILICHEVA	Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 4 bosma taboq.	O'za yakuni — Topshirilgan vaqti —
			1 2 3 4 5 6
			Sotuvda kelishilgan narxda
			Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.